

Utbildning & kultur 2007

Vision

Finland är ett nordiskt välfärdssamhälle där utbildning, kultur och vetenskap är de centrala framgångsfaktorerna för medborgarnas välfärd och landets ekonomi och utvecklingsnivå.

Verksamhetsidé

Undervisningsministeriet svarar som en del av statsrådet för utvecklingen och det internationella samarbetet när det gäller utbildnings-, forsknings-, kultur-, idrotts- och ungdomspolitiken. Ministeriet främjar bildning och kultur, skapar förutsättningar för kunskap och kompetens, livslångt lärande, kreativitet och medborgarnas deltagande och välfärd.

Strategiska nyckelområden inom undervisningsministeriets verksamhetsområde

- Att trygga utbildningsmässig och kulturell jämställdhet
- Att skapa ett kreativt och innovativt samhälle av hög klass
- Att främja individens levnadslopp, livslångt lärande och välmående
- Att öka möjligheterna till delaktighet och deltagande
- Att arbeta aktivt på det internationella planet
- Att förbättra verksamhetsområdets resultat

Innehåll

Ledningens översikt	4
Nyhetsrubriker 2007	7
Utbildning och forskning	11
Kultur, idrott och ungdom	25
Internationellt samarbete	37
Finansiering och förvaltning	41
Ämbetsverk och institutioner inom förvaltningsområdet	46
Undervisningsministeriets organisation	47

Undervisningsminister **Sari Sarkomaa**
Kultur- och idrottsminister **Stefan Wallin**
Kanslichef **Harri Skog**

År 2007 var ett aktivt verksamhetsår inom undervisningsministeriets förvaltningsområde. I och med den nya regeringens tillträde inleddes ett flertal reformer inom ministeriets verksamhetsområde som kommer att ha betydande effekter i samhället under de närmaste åren. Som exempel kan nämnas framför allt universitetsreformen och högskolornas strukturella utveckling, vuxenutbildningsreformen samt de verksamhets- och innehållsmässiga riktlinjerna i anslutning till upphovsrättsfrågor.

Den nya regeringen ålade också undervisningsministeriet ansvaret att genomföra och samordna politikprogrammet för barns, ungas och familjers välfärd. Målet att förebygga utslagning prioriteras allt högre, och detta mål förutsätter ett brett samarbete inom samhället.

Skolskjutningen i Jokela chockerade och sårade den trygga finländska skolgemenskapen. Händelsen bearbetades i skolorna, i hemmen och på arbetsplatserna; dagarna fylldes av minnesstunder och diskussioner. Ett samarbete inleddes omedelbart med Utbildningsstyrelsen, utbildningsmyndigheterna i Tusby och de övriga ministerierna i syfte att med gemensamma krafter bygga upp förtroendet för en trygg skolgemenskap. I samarbetsgruppen ingick representanter för Utbildningsstyrelsen, social- och hälsovårdsministeriet, Undervisningssektorns Fackorganisation OAJ, Kommunförbundet samt andra centrala aktörer.

De finländska grundskoleleverna fick än en gång toppresultat i OECD:s PISA-undersökning. Eleverna fick höga standardiserade poäng i såväl läsfärdighet (547) och matematik (548) som i naturvetenskaper (563). Medelvärde för OECD-länderna på alla delområden inom undersökningen var 500 poäng. Endast Island uppvisade mindre skillnader mellan skolorna än Finland. Undervisningsministeriet mottog närmare 90 besök i anslutning till PISA-undersökningen, närmare bestämt ministrar, tjänstemän inom centralförvaltningen, framstående parlamentariker och journalister.

Statsrådet godkände i december utvecklingsplanen för utbildning och forskning 2007–2012, där de utbildnings- och forskningspolitiska målsättningarna stakas ut fram till 2012. Vidare godkände statsrådet även det barn- och ungdomspolitiska utvecklingsprogrammet med mål för barn- och ungdomspolitiken för de närmaste åren.

Ledningens översikt

Beredningen av en kulturpolitisk strategi inleddes samtidigt som ministeriet fortsatte beredningen av det nationella idrottsprogrammet. Dessutom inleddes arbetet med att förnya ministeriets personalstrategi.

Verkställandet av utvecklingsprogrammet för kulturexport 2007–2011 inleddes. Åtgärder vidtas för att förbättra förvaltningsområdets produktivitet genom att koncentrera resurserna på kärnuppgifterna, överföra ekonomi- och personalförvaltningens funktioner till servicecentra, effektivisera den elektroniska kommunikationen samt delta i kommun- och servicestrukturen.

I enlighet med regeringsprogrammet bereddes ibruktage av den skattefria kultursedeln, och ministeriet deltog också i utvecklandet av pensionsskyddet och den övriga sociala tryggheten för stipendiater. Användningen av tippningsvinstmedel för att stödja kultur, idrott och ungdomsarbete enligt den lag som gäller fördelningen av tippningsvinstmedel säkerställdes. Samtidigt ökades beloppet av tippningsvinstmedel som betalas till förmånstagarna år 2008 med 10 miljoner euro.

I syfte att förbereda sig på kommande förändringar och utmaningar samt befästa verksamhetsgrunden för sitt förvaltningsområde satsade undervisningsministeriet stort på att utveckla strategiarbetet. Ministeriet inledde beredningen av Strategi 2020. Meningen med strategin är att staka ut centrala mål för framtiden, samt servicestrukturer som stödjer dessa, fram till 2020–2030.

Framtida utmaningar med tanke på samhällsutvecklingen och undervisningsministeriets förvaltningsområde är framför allt de förändringar som följer av globaliseringen, förändringarna i befolkningens åldersstruktur, arbetslivets utveckling samt sociala och kulturella förändringar. Inom den närmaste framtiden kommer också olika faktorer i verksamhetsmiljön, särskilt i anslutning till den globala ekonomin och klimatförändringen, att medföra nya utmaningar. Undervisningsministeriets centrala uppgift är att inrikta verksamheten inom sitt förvaltningsområde så att den svarar mot förändringsutmaningarna i samhället och på det globala planet.

Undervisningsministeriet kommer att spela en viktig roll som främjare av verksamhet som bygger på kompetens, kreativitet och innovationsförmåga när det gäller att säkerställa Finlands framgång och välfärd.

Händelser under 2007

Utbildning och kultur i regeringsprogrammet

Statsminister Matti Vanhanens andra regering – den blå-gröna regeringen – betonar i sitt program för 2007–2011 en hög bildningsnivå samt högklassig och avgiftsfri utbildning som grunden för vårt välfärdssamhälle. Vid undervisningsministeriet svarar undervisningsminister Sari Sarkomaa för utbildnings- och forskningsfrågor, medan kultur- och idrottsminister Stefan Wallin svarar för kultur-, upphovsrätts-, idrotts-, ungdoms- och studiestödsfrågor samt kyrkliga frågor. Dessutom svarar Wallin för jämställdhetsfrågor (social- och hälsovårdsministeriet).

Regeringen garanterar jämlika möjligheter till en högklassig utbildning från tidig fostran till högskoleutbildning och tryggar de ekonomiska och strukturella förutsättningarna att bedriva högklassig grundforskning och tillämpad forskning inom flera områden. Kultur-, idrotts- och ungdomspolitikerna utvecklas i hela landet med regional jämlikhet, jämställdhet mellan könen och en god tillgänglighet som mål.

De resurser som frigörs i takt med att åldersklasserna minskar används för att förbättra utbildningens kvalitet. Utslagning bland barn och unga förebyggs och minskas med hjälp av ökade resurser inom den grundläggande utbildningen.

Högskolorna utvecklas med målet att förbättra utbildningens och forskningens kvalitet. Den strukturella utvecklingen fortsätter. Universiteten och yrkeshögskolorna utvecklas enligt dualmodellen med olika examina, examensbenämningar och uppgifter som utgångspunkt. Arbetsfördelningen mellan universiteten och yrkeshögskolorna samt deras uppgifter förtydligas. Målet är att öka den internationella spetskompetensen och skapa högskolehelheter som med tanke på kompetensnivån har större regional styrka och genomslagskraft.

Universitetens basresurser ökas. Ett toppuniversitet för forskning och utbildning grundas (Tekniska högskolan, Helsingfors handelshögskola och Konstindustriella högskolan). Universitetens ekonomiska autonomi stärks genom att universiteten kan ha ställning som offentligrättsliga juridiska personer eller privaträttsliga stiftelser. Samtidigt förnyas universitetens förvaltning och beslutssystem.

Den vuxna befolkningen uppmuntras att upprätthålla och utveckla den egna kompetensen genom att möjligheterna till utbildning i arbetslivet förbättras, särskilt i förändringssituationer. En totalreform av den yrkesinriktade vuxenutbildningen genomförs i syfte att skapa klarhet i den splittade förvaltningen, finansieringen, förmåner och utbildningsutbudet. Kvoten för tilläggsutbildning genom läroavtal höjs.

Kultur-, idrotts- och ungdomspolitikerna utvecklas i hela landet med regional jämlikhet, jämställdhet mellan könen och en god tillgänglighet som mål. Verksamhet som stärker medborgarnas delaktighet och den sociala gemenskapen stöds särskilt i fråga om specialgrupper.

Genom kulturpolitiken stöds konstens och kulturarvets mångfald, kulturinrättningar, tillhandahållande av tjänster som omfattar olika befolkningsgrupper och områden, utveckling av kreativiteten, medborgarverksamhet samt den ekonomiska tillväxten. Den kreativa ekonomin stärks och kulturen ges större samhällsekonomisk betydelse genom främjande av kulturexport och kulturföretagande.

Kultur- och konstinrättningarnas ställning samt verksamhetsmöjligheterna för fria aktörer inom konsten tryggas. Frågor som gäller mervärdesskatten på kulturprodukter utreds och ett system med skattefria kultursedlar införs analogt med systemet med motionssedlar. Biblioteken får en starkare roll som tillhandahållare av närservice samt tjänster för medborgarna inom såväl inläring, informationsförserjning som kultur.

Nyhetsrubriker 2007

Januari: Utredningsmän föreslår att universiteten skall bli självständiga offentligrättsliga inrättningar.

Februari: Undersökningen Nuoret ja eduskuntavaalit 2007: Majoriteten av de unga tänker rösta i riksdagsvalet.

Mars: Sirkka Hämäläinen blir ordförande för styrelsen för Stiftelsen för Finlands Nationalopera | 3,6 miljoner i understöd till kulturevenemang

April: Sari Sarkomaa blir undervisningsminister och Stefan Wallin kultur- och idrottsminister

Maj: Finlands vetenskapspris till akademiprofessorn Ilkka Hanski | Heljä Misukka undervisningsministerns statssekreterare och Stefan Johansson kultur- och idrottsministerns statssekreterare

Juni: Delegationen för sektorforskning tillsätts | Georg Henrik Wrede utnämns till programdirektör för regeringens politikprogram för barns, ungas och familjers välfärd.

Juli: Ledningsgrupp för innovationsuniversitetsprojektet tillsätts

Förutsättningarna för kulturverksamhet, konstfostran och en trygg mediemiljö för barn och unga förbättras. Tillämpad användning av konst främjas genom tväradministrativa åtgärder. Den offentliga finansieringen av inhemsk filmproduktion stärks.

Idrottspolitiken främjar befolkningens välbefinnande, hälsa och funktionsförmåga i livets olika skeden. Tyngdpunkten ligger på idrott och motion för barn och unga. Bas-tjänsterna inom ungdomsarbetet stärks. De unga ges bättre möjligheter att delta och bli hörda i samhället. Verksamheten med ungdomsverkstäder utvecklas till att omfatta hela landet.

I enlighet med regeringsprogrammet vidtas åtgärder för att monopolsystemet inom verksamheten med penningspel ska bibehållas. Tippningsvinstmedlen används endast till de ändamål som anges i lotterilagen enligt vad som föreskrivs i den lag som gäller fördelning av tippningsvinstmedel. Även Finlands beredskap att ansöka om och anordna internationella storevenemang förbättras.

Politikprogrammet för barns, ungas och familjers välfärd

Välmående barn och unga är den bästa åldersförsäkringen för vårt åldrande land. Regeringen har som mål att skapa ett barnvänligare klimat i Finland. Syftet med politikprogrammet för barns, ungas och familjers välfärd är att förebygga och minska illamåendet och utslagningen i samhället. Programmet tväradministrativa bas utgörs av det barn- och ungdomspolitiska utvecklingsprogram som godkännts av statsrådet. Politikprogrammet följer och stödjer genomförandet av detta statsrådets första program under valperioden.

Ett av politikprogrammets prioriteringsområden är förebyggande arbete. Det utvecklar kunskapsunderlaget för uppföljning av barns och ungas välfärd samtidigt som bedömningen av hur besluten påverkar barnen främjas i enlighet med

FN:s konvention om barnets rättigheter. Politikprogrammet består av tre delområden: ett barnvänligt samhälle, välmående barnfamiljer och förebyggande av utslagning. Programmet syftar till att förbättra samarbetet och koordineringen mellan förvaltningsområden i frågor som gäller barn, unga och familjer.

Statens sektorforskning utvecklas – delegationen för sektorforskning inledde sin verksamhet

Statsrådet drog upp riktlinjer för utvecklingen av statens sektorforskning. Följande ämnesområden fastställdes för sektorforskningen: region- och samhällsstrukturer samt infrastruktur, kompetens, arbete och välfärd, hållbar utveckling samt säkerhet. Sektorforskningen stödjer beslutsfattandet i samhället och inom politiken samt övrig utveckling av samhället och dess olika delområden.

En delegation för sektorforskning inrättades i anslutning till undervisningsministeriet. Delegationens sektorer sammanställde forskningshelheter, dvs. forskningsagendor, för de olika ämnesområdena utgående från en bedömning av forskningsbehovet i samhället och forskningsuppdrag enligt framställan från ministerierna. Delegationen har till uppgift att inrikta statens sektorforskning samt stödja och stärka det därtill anknutna samarbetet mellan ministerierna och de olika förvaltningsområdena. Målet är att göra sektorforskningen mer planmässig och främja beslutsfattande som grundar sig på forskningsrön på alla delområden inom samhällspolitiken.

Ministerierna och de övriga forskningsfinansiärerna avtalar om och svarar för verkställandet av forskningsuppdragen. Delegationen bistår ministerierna i genomförandet av forskningsprogrammen.

Medlemmarna i delegationen för sektorforskning har utnämnts för en sexårsperiod. Ordförande för delegationen

Augusti: Utredningsman föreslår att antalet nybörjarplatser inom odontologi ökas | Ledningsgrupp tillsätts för en totalreform av den yrkesinriktade vuxenutbildningen

September: Højningar i studiepenningen och fribeloppet | Enligt OECD:s jämförelserapport närmar sig utbildningsnivån hos unga finländare världstoppen

Oktober: Universiteten och yrkeshögskolorna får rätt att ordna avgiftsbelagd uppdragsutbildning | Højningar i statsandelarna och understöden till teatrar, orkestrar och museer 2008

November: Barndagspriset går till ungdomsföreningen Motora för arbete med folkdans och till Aurinkoinen tulevaisuus ry för evenemanget Lasten Aurinkojuhla - Barnens Solfest. Årets statspris för barnkultur går till Pasi Hiihtolas och Peik Stenbergs duo Säs och Kopp och till översättaren Jaana Kapari.

December: Finlandsprisen går till författaren, översättaren Lars Huldén, författaren Zinaida Lindén, dansaren Sini Länsivuori, stråkkvartetten Meta4, filmfestivalen Kärlek och anarki (Rakkautta ja anarkiaa) och ITE-konstnären Veijo Rönkkönen.

är Pertti Vartia och viceordförande är undervisningsministeriets kanslichef Harri Skog. De övriga medlemmarna består bland annat av ministeriernas kanslichefer.

Förtroendet för en trygg skolgemenskap byggs upp med gemensamma krafter

Skolskjutningen i Jokela chockerade och sårade den trygga finländska skolgemenskapen. Händelsen bearbetades i skolorna, i hemmen och på arbetsplatserna; dagarna fylldes av minnesstunder och diskussioner. Ett samarbete inleddes omedelbart med Utbildningsstyrelsen, utbildningsmyndigheterna i Tusby och de övriga ministerierna i syfte att med gemensamma krafter bygga upp förtroendet för en trygg skolgemenskap. I samarbetsgruppen ingick representanter för Utbildningsstyrelsen, social- och hälsovårdsministeriet, Undervisningssektorns Fackorganisation OAJ, Kommunförbundet samt andra centrala aktörer.

Finlands självständighets 90-årsjubileum kulminerade i den Glada Kvarten

Jubileumsåret inleddes med ett evenemang i Finlandia-huset i Helsingfors i början av januari. Alla kommuner i Finland tillsändes en inbjudan, där kommunen ombads utnämna 2–3 kommuninvånare i olika åldrar och av olika bakgrund att delta i jubileumsårets invigning. Målet var – i enlighet med temat – att samla ihop ett genomsnitt av alla finländare, sammanlagt 1 700 gäster. Under invigningen presenterades bland annat jubileumsårets teman och händelser, och dessutom premierades vinnarna i symboltävlingen. Republikens President öppnade hela jubileumsåret.

Ett evenemang för ny- och utlandsfinländare anordnades i juli på SuomiAreena i Björneborg. Syftet med evenemanget var att lätta upp det traditionellt allvarsamma själv-

ständighetsfirandet genom att stimulera till samhällsdebatt under den behagliga sommarsången. Samarbetet med MTV3:s SuomiAreena var ett led i en serie av statliga evenemang: Riksdagen 100 år sommaren 2006, Finland 90 år sommaren 2007. Temat för diskussionsforumet var "Finlandsbilderna nära och fjärran". Ett antal partiordförande vidtalades att fungera som kommentatorer vid forumet. Därtill ingick olika musikaliska programinslag.

På självständighetsdagsafton 5.12.2007 firade hela nationen en gemensam festlig stund kl. 12.00. Syftet med Glada Kvarten för det självständiga Finland var att låta alla finländare och Finlands vänner få en gemensam upplevelse av självständighetsfirandet. Viktigt var att denna gemensamma kvart skulle firas i glad stämning, i motsats till det traditionella självständighetsfirandet. En viktig del av Glada Kvarten var en lyckönskningssång till fosterlandet som sjöngs som "hela folkets karaoke". Jukka Kuoppamäkis "Sininen ja valkoinen" tog hem segern i publikomröstningen.

Riksdagen höll ett jubileumsplenum i form av en aktualitetsdebatt med temat "Finland mot hundra år av självständighet".

Hundratals evenemang anordnades under årets lopp på olika håll i Finland – från syd till nord, från öst till väst. I festligheterna deltog utlandsfinländare ända från Australien liksom också nyfinländare här i Norden. Därmed uppfylldes det åliggande som förknippats med jubileumsårets logotyp ME ! VI.

Utbildning och forskning

De finländska ungdomarna fick än en gång toppresultat i PISA-undersökningen. Utvecklingsåtgärder vidtogs vid universiteten och yrkeshögskolorna med sikte på att förbättra utbildningens och forskningens kvalitet. Den strukturella utvecklingen av högskolorna och beredningen av universitetsreformen utgjorde centrala projekt under 2007. Inom den grundläggande utbildningen satte man in ökade resurser för att motverka utslagning bland barn och unga. Antalet nybörjarplatser utökades inom yrkesutbildningen. Statsrådet drog upp riktlinjer för utbildningen och forskningen för de följande fem åren.

Riktlinjerna klara för utvecklingen av utbildningen och forskningen fram till 2012

Statsrådet godkände ett principbeslut om utvecklingsplanen för utbildning och forskning för åren 2007–2012. Utbildningen utvecklas under de närmaste åren med fokus på likvärdiga utbildningsmöjligheter, högklassig utbildning och forskning, säkerställande av kunnig arbetskraft, utveckling av högskolorna samt trygghet av kompetent undervisningspersonal.

Ett särskilt insatsområde utgör den grundläggande utbildningens och den högre utbildningens kvalitet. Under regeringsperioden anslås 80 miljoner euro i extra bidrag för att trygga utvecklingen av den grundläggande utbildningen. Syftet är bland annat att åstadkomma mindre undervisningsgrupper och att satsa på stöd- och specialundervisningen. Universiteten och yrkeshögskolorna utvecklas fortsättningsvis enligt dualmodellen med olika examina, examensbenämningar och uppgifter som utgångspunkt. I högskoleutbildningen satsar man särskilt på bland annat att förbättra de kvantitativa proportionerna mellan studerande och lärare samt att utveckla resultatstyrningen med betoning på

PISA 2006: De finländska eleverna nådde toppresultat

De finländska eleverna placerar sig i täten när det gäller kunskaper i naturvetenskaper, matematik och läsfärdighet. I naturvetenskaper och matematik är de finländska eleverna bäst bland OECD-länderna, och i läsfärdighet kommer de på andra plats. PISA 2006-undersökningen fokuserade på naturvetenskapligt kunnande.

De finländska ungdomarna är världsbäst i naturvetenskaper. Finland uppvisar ett signifikant bättre resultat än något annat land som deltog i PISA 2006-undersökningen. Poängtalet är det högsta som någonsin uppnåtts i en PISA-undersökning. Elevernas kunskaper ligger på hög nivå inom alla delområden av naturvetenskaperna. Allra bäst klarar de finländska eleverna av att tillämpa naturvetenskapligt bevismaterial. Skillnaderna mellan könen i naturvetenskapligt kunnande är inte lika stor som tidigare.

Elevernas kunskaper kännetecknas av en jämn nivå. Andelen svaga elever är liten i Finland jämfört med de övriga OECD-länderna. Av alla deltagande länder uppvisar Finland också de minsta skillnaderna mellan skolorna. Eleverna värdesätter naturvetenskaper, eftersom framstegen inom naturvetenskaper och teknologi förbättrar människornas levnadsförhållanden och hjälper oss att förstå världen omkring oss. De finländska eleverna förhåller sig också positivt till studier i naturvetenskaper än eleverna i OECD-länderna i genomsnitt.

Finland placerar sig fortfarande i toppen också när det gäller ungdomarnas läsfärdighet. Elevernas läsfärdighet har hållit sig på så gott som samma nivå sedan PISA-undersökningen 2000. Skillnaden mellan flickornas och pojkarnas prestationer i läsfärdighet är fortfarande stor i Finland: Flickorna läser bättre än pojkarna. Skillnaden är den näst största bland OECD-länderna.

De finländska ungdomarna hör fortfarande till toppskiktet när det gäller kunskaper i matematik. Elevernas medeltal har stigit sedan 2003. Pojkarna presterar fortfarande bättre än flickorna. Skillnaden i matematiskt kunnande mellan de finländska flickorna och pojkarna ökade ytterligare jämfört med föregående mätning. Bägge könen har emellertid höjt sin prestationsnivå.

Forskningsprogrammet PISA kartlägger med tre års mellanrum 15-åringarnas kunskaper och färdigheter i läs-

PISA 2006 - Toppländer i naturvetenskaper

2000	2003	2006
1. Korea 552	1. Finland och Japan 548	1. Finland 563
2. Japan 550	2. Hongkong (Kina)* 539	2. Hongkong (Kina) 542
3. Finland 538	3. Korea 538	3. Kanada 534
4. England 532	4. Australien, Liechtenstein och Macao (Kina)* 525	4. Taipei (Kina)* 532
5. Kanada 529	5. Nederländerna 524	5. Estland* och Japan 531

PISA 2006 - Toppländer i läsfärdighet

2000	2003	2006
1. Finland 546	1. Finland 543	1. Korea 556
2. Kanada 534	2. Korea 534	2. Finland 547
3. Nya Zeeland 529	3. Kanada 528	3. Hongkong (Kina) 536
4. Australien 528	4. Australien & Liechtenstein 525	4. Kanada 527
5. Irland 527	5. Nya Zeeland 522	5. Nya Zeeland 521

PISA 2006 - Toppländer i matematik

2000	2003	2006
1. Japan 557	1. Hongkong (Kina)* 550	1. Taipei* (Kina) 549
2. Korea 547	2. Finland 544	2. Finland 548
3. Nya Zeeland 537	3. Korea 542	3. Hongkong (Kina) och Korea 547
4. Finland 536	4. Nederländerna 538	4. Nederländerna 531

* Första gången med i PISA-undersökningen

Skolelever, studerande och examina ¹

	2004	2005	2006	2007	Förändring 06-07
Förskoleundervisning					
Elevantal	58 400	57 940	57 930	57 510	-420
Grundläggande utbildning					
Nya elever	59 830	57 550	58 000	57 650	-350
Utfärdade avgångsbetyg	63 830	63 760	66 000	65 570	-430
Elevantal	581 080	578 110	568 720	560 610	-8 110
Gymnasieutbildning					
Nya elever	40 590	39 550	38 100	37 600	-1 800
Avlagda studentexamen ²	34 650	34 340	32 830	33 100	310
Studerandeantal	118 530	116 350	114 140	112 390	-1 750
Grundläggande yrkesutbildning ³					
Nya studerande	60 350	61 860	64 710	68 600	3 890
Avlagda examina	36 600	37 220	37 280	38 600	1 320
Studerandeantal ⁴	143 780	146 050	149 680	155 360	5 680
Yrkesinriktad tillägsutbildning ⁵					
Nya studerande	25 580	29 170	31 000	33 500	2 500
Avlagda examina	13 040	14 320	16 170	18 100	1 930
Antalet elever inom utbildning i skolform ⁶	24 000	28 400	33 840	35 000	1 160
Antalet elever inom utbildning i läroavtalsform	18 940	19 770	20 150	24 500	2 350
Grundexamen vid yrkeshögskola ⁷					
Personer som inlett studier	32 690	33 260	32 370	32 120	-250
Avlagda examina	20 670	21 140	20 770	20 570	-200
Studerandeantal	116 830	116 700	115 760	114 730	-1 030
- därav utländska studerande	3 730	3 930	4 600	5 400	800
Högre yrkeshögskoleexamen					
Personer som inlett studier	240	630	1 380	1 770	550
Avlagda examina	60	180	150	360	210
Studerandeantal	610	1 050	2 070	3 430	1 360
Grundexamen vid universitet ⁸					
Nya studerande	20 970	20 790	20 150	19 650	-500
Avlagda lägre högskoleexamen	2 720	2 910	3 810	5 880	2 070
Avlagda högre högskoleexamen	12 590	12 920	13 130	13 880	750
Studerandeantal	149 170	151 030	152 160	152 200	40
Doktorsexamina vid universitet ⁹					
Avlagda examina	1 400	1 420	1 410	1 520	
Studerandeantal	22 110	22 200	21 900	21 557	
- därav utländska studerande	1 500	1 660	1 750		

Källa Statistiska centralbyrån, om inget annat anges. | 1) Utbildning inom undervisningsförvaltningen. Uppgifterna för 2006 om nya studerande inom den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen och den yrkesinriktade grund- och tillägsutbildningen, utfärdade avgångsbetyg inom den grundläggande utbildningen, avlagda examina inom den yrkesinriktade grund- och tillägsutbildningen samt utländska studerande är uppskattningar. Studerandeantalet för förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen, den grundläggande yrkesutbildningen, grundläggande yrkesutbildning som ordnas genom läroavtalsutbildning samt yrkeshögskolornas grund- och påbyggnadsexamen är studerandeantal enligt statsandelsystemet. | 2) IB-gymnasieexamen och Reifeprüfungsexamina ingår inte. | 3) Omfattar sådan utbildning i skolform och läroavtalsform som leder till en yrkesinriktad grundexamen samt sådan utbildning enligt läroavtalsgrunderna som förbereder för fristående examen. | 4) Inkluderar även studerande i annan utbildning än sådan som leder till examen. | 5) Omfattar sådan utbildning i skolform och läroavtalsform som leder till yrkesexamen och specialyrkesexamen. | 6) Antalet studerande baseras på Statistiska centralbyråns insamlade uppgifter. En del av ökningen av antalet beror på ändringar i statistikföringen från och med ingången av 2004. | 7) Källa databasen AMKÖTA, studerandeantal 2009, närvarande. | 8) Omfattar studerande och examina för lägre och högre högskoleexamen, källa databasen KÖTA. | 9) Omfattar alla postgraduala studerande (även licentiat), källa databasen KÖTA.

ning, matematik och naturvetenskaper. Den första delen av undersökningen (PISA 2000) fokuserade på läsfärdighet, den andra delen (PISA 2003) på matematik och PISA 2006 på naturvetenskaper.

I PISA-undersökningen utreds om 15-åringarna har sådana centrala kunskaper och färdigheter som de behöver med tanke på det framtida samhället, arbetslivets utveckling och ett gott liv. I PISA 2006-undersökningen (Programme for International Student Assessment) deltog för Finlands del 144 finskspråkiga och 11 svenskspråkiga skolor. Samplet omfattade 5 265 elever, av vilka 4 714 (90 %) besvarade provuppgifterna. Av eleverna var 4 413 finskspråkiga och 301 svenskspråkiga.

Övergången till och avbrytande av utbildning är centrala mätare i bedömningen av utbildningens genomslagskraft

Utbildningspolitikens samhälleliga genomslagskraft bedöms med hjälp av mätare som anger övergång till utbildning samt deltagaraktivitet, studieavbrott och genomströmning.

Andelen personer som övergår till utbildning på andra stadiet omedelbart efter den grundläggande utbildningen är hög i internationell jämförelse. Utvecklingen har varit positiv alltsedan 2000 ända fram till 2006, då trenden vände nedåt. År 2006 inledde 93,2 % av alla ungdomar som avslutade sin grundläggande utbildning samma år gymnasiestudier, yrkesutbildning eller påbyggnadsundervisning efter den grundläggande utbildningen. Målet är att denna andel ska vara 97 % år 2008. Andelen unga som inleder gymnasiestudier har minskat under de tre senaste åren medan andelen unga som övergår till yrkesutbildning har ökat.

Studieavbrott förekom mest inom yrkesutbildningen, men procentuellt sett var nivån densamma som föregående år. Inom de övriga sektorerna i utbildningssystemet ökade antalet avbrott något under 2006. Andelen nytexaminera-

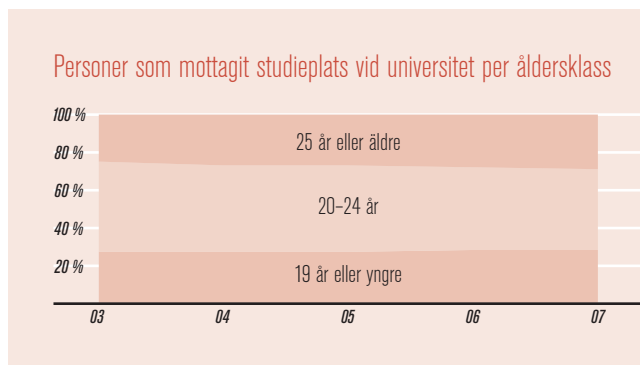
de studenter av alla som börjat studera vid universitet ökade en aning. Inga nämnvärda förändringar kunde noteras i studietiderna för högskoleexamen. Medelåldern hos högskoleexaminerade ökade något.

För närvarande är den s.k. kalkylerade genomströmningen cirka 89 % i gymnasieutbildningen, cirka 70 % inom den grundläggande yrkesutbildningen, cirka 66 % i yrkeshögskolorna samt cirka 63 % i fråga om högre högskoleexamen. Med kalkylerad genomströmning avses den relativa andel personer som per läsår avlägger examen i förhållande till den totala avgången av studerande, dvs. alla som avlägger examen och alla som avbryter sina studier. Uppgifterna gäller läsåret 2004–2005.

Av de studerande i examensinriktad utbildning avbröt 6 % sina studier utan att fortsätta inom någon annan examensinriktad utbildning under läsåret 2005–2006. Studieavbrotten ökade något jämfört med föregående år inom alla utbildningssektorer med undantag av yrkesutbildningen, där avbrottsprocenten bibehölls oförändrad.

Yrkesutbildning avbröts i medeltal oftare av specialstuderande; av dem avbröt 17,8 % sina studier helt under läsåret 2005–2006. Exklusive specialstuderande var avbrottsprocenten inom yrkesutbildningen 8,7.

Universiteten har effektiviserat ibruktagandet av de individuella studieplanerna (ISP), som stöder uppföljningen av

Utbildningsgaranti: Elever som gått ut grundskolan och omedelbart fortsatt i utbildning

	2002	2003	2004	2005	2006
Utbildning som leder till yrkesinriktad grundexamen (%)*	37,6	37,0	38,4	39,4	40,1
Gymnasieutbildning (%)	54,8	55,1	54,1	53,3	51,1
Grundskolans tionde klass (%)	2,6	2,4	2,5	2,5	2,0
Utbildning som leder till examen eller till påbyggnadsundervisning efter den grundläggande utbildningen (%)	94,2	94,5	95,0	95,1	93,2
Antalet elever	57 900	57 550	60 400	60 200	65 850

* 2006 gjorde man dessutom för första gången upp statistik över förberedande utbildning i anslutning till grundläggande yrkesutbildning. 1,8 procent av de personer som gick ut grundskolan samma år påbörjade studier inom en sådan förberedande utbildning.

Avbrutna studier inom utbildning som leder till examen (%) ¹

	2003	2004	2005	2006
Gymnasieutbildning	2,0	1,9	2,0	2,1
Grundläggande yrkesutbildning ²	10,2	9,7	9,5	9,5
Yrkeshögskolestudier	6,2	6,3	6,4	6,9
Universitetsutbildning	4,5	4,3	4,7	5,0

¹ Utbildning inom undervisningsförvaltningen. Situationen ett år senare för personer som studerat i september. Personer som helt avbrutit sina studier och som inte placerar sig på annat håll inom utbildningssystemet. | ² Statistiken innehåller inte fristående examina som förbereder för yrkesinriktad grundexamen, läroavtalsutbildning eller utbildning inom specialläroanstalt.

Sysselsättningsläge för utexaminerade, personer i arbetslivet inom ett år efter utexaminering (%)

	2003	2004	2005	2006
Studentexamen	37,9	38,6	39,9	41,4
Yrkesinriktad examen på andra stadiet	67,3	67,6	69,3	71,5
Yrkeshögskoleexamen	85,6	85,5	86,1	87,1
Högre högskoleexamen	86,7	85,8	86,7	87,3
Doktorsexamen	89,2	89,5	89,5	87,6

Medianålder för personer som avlagt högskoleexamen

	2003	2004	2005	2006
Yrkeshögskoleexamen*	25,0	25,1	25,1	25,2
Högre högskoleexamen	27,3	27,3	27,3	27,4

*Utbildning för unga

Rörlighet bland universitetsstuderande

	2004	2005	2006	2007
Utländska grundexamensstuderande	3 048	3 221	3 619	–
Utländska påbyggnadsstuderande	1 579	1 663	1 747	–
Över 3 mån int. utbyte från Finland, grundexamensstuderande	4 077	4 497	4 469	4 343
Över 3 mån int. utbyte till Finland, grundexamensstuderande	4 242	4 552	4 784	4 911

studiernas framskridande. De har bland annat också tagit fram elektroniska ISP-tillämpningar samt utökat sina studiepsykologtjänster. Det är ännu för tidigt att bedöma vilken effekt de målsatta studietiderna för lägre och högre högskoleexamina, vilka fastställs i universitetslagen som trädde i kraft i augusti 2005, har haft på studietiderna.

Däremot syntes övergången från den gamla till den nya examensstrukturen enligt övergångsbestämmelsen i universitetslagen redan 2007 i ett ökat antal utexaminerade magistrar, i och med att många studerande strävar efter att avlägga sin examen enligt de gamla examensfordringarna innan övergångsperioden upphör. Den största ökningen i antalet utexaminerade magistrar förväntas ske under 2008. Övergångsbestämmelsen har sannolikt aktiverat studerande som varit inskrivna vid ett universitet redan en längre tid, vilket innebär att det stora antalet examina kan påverka genomströmningssiffrorna så att den genomsnittliga studietiden förlängs och den genomsnittliga examensåldern stiger. Effekten är dock tillfällig.

Kvalitetskriterier för den grundläggande utbildningen under beredning

Nationella kvalitetskriterier för den grundläggande utbildningen tas fram som en del av det s.k. POP-programmet (programmet för att förbättra den grundläggande utbildningen). Målet är att säkerställa att varje skola i Finland erbjuder goda förutsättningar för inläring. Sammanlagt 80 miljoner euro har allokerats för programmet under regeringsperioden. Under mandatperioden riktas medel från POP-programmet till att minska undervisningsgruppernas storlek.

Projektet med att aktivera elever som avbrutit sin skolgång (JOPO, förkortning av Joustava perusopetus) utvidgades. Genom JOPO-modellen har man tagit fram individuella handlingssätt och undervisningsmetoder för den grundläggande utbildningen, som beaktar elevernas olika behov. In-

om flexibel grundläggande utbildning satsar man framför allt på aktivitet, varierande inlärmingsmiljöer och lärande i arbete. Verksamheten inleddes i 28 grupper år 2006. År 2007 utvidgades verksamheten till att omfatta 80 grupper i 57 kommuner. Sammanlagt deltar cirka 500 elever i grupper för flexibel grundläggande utbildning.

Undervisningsministeriet startade 2006 ett program för att minska och förebygga mobbning inom den grundläggande utbildningen (KiVa skola) i samarbete med psykologinstitutionen vid Åbo universitet och Centret för inlärningsforskning. Ett försök med åtgärder som framtagits inom ramen för programmet inleddes i skolorna hösten 2007.

Elevantalet inom den grundläggande utbildningen minskade som beräknat

Den grundläggande utbildningen är av mycket hög kvalitet i internationell jämförelse. År 2007 minskade antalet studerande inom den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen som beräknat. I förskoleundervisningen deltog 57 500 elever, och 57 650 elever började grundskolan. Sammanlagt 55 elever försummade helt och hållet sin läroplikt. Därtill blev 152 elever som överskridit läropliktsåldern utan avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen. I projektet för flexibel grundläggande utbildning, som strävar efter att aktivera elever som avbrutit sin skolgång, deltog sammanlagt 720 elever.

Utvecklingsstrategin för specialundervisningen färdigställdes. I projektet för regionala specialundervisningstjänster medverkade närmare 100 skolor.

Sammanlagt 37 600 elever började gymnasiet, vilket är 1 800 färre än året innan. Inga förändringar har skett i andelen elever som går ut gymnasiet på tre år. Av alla invandrarelever som slutförde sin grundläggande utbildning placerade sig knappt 40 % i gymnasieutbildning. Motsvarande andel av samtliga elever var cirka 51 %.

Det nya tvådelade modersmålsprovet i studentexamen avlades för första gången. Det nya provet består av ett prov i textkompetens och ett essäprov.

Morgon- och eftermiddagsverksamhet anordnades av 386 kommuner, och 43 822 elever deltog i verksamheten.

Tillgången till grundläggande utbildning oförändrad

Inga större förändringar har skett i tillgången till grundläggande utbildning jämfört med 2006. Drygt hundra finskspråkiga grundskolor drogs in. Kommun- och servicestrukturreformen verkar ha lett till ett intensivare samarbete mellan kommunerna i planeringen av skolnätet. Inga nämnvärda förändringar har skett i tillgången till svenskspråkig grundläggande utbildning.

Tillgången till grundläggande utbildning är fortfarande god på läns- och landskapsnivå. På kommunnivå kan man se klara förändringar, och skillnaderna mellan kommunerna har ökat. Länsstyrelserna har satt upp mål för skolvägens längd som en måttstock för tillgänglighet. I genomsnitt 90 % av eleverna i åldern 7–12 år och 70 % av eleverna i åldern 13–15 år bor inom fem kilometers radie från skolan. I Lapplands län nådde man inte riktigt upp till målnivån för 7–12-åringar, och detsamma kan sägas om Östra Finlands län i fråga om bägge åldersgrupperna.

Inga nämnvärda förändringar har skett i den regionala tillgången till gymnasieutbildning.

Yrkesutbildningen blir allt populärare

Antalet studerande inom yrkesutbildning ökade. Sammanlagt 68 600 studerande inledde studier inom en grundläggande yrkesutbildning och 33 500 studerande inom en yrkesinriktad tilläggsutbildning, vilket innebär en total ökning på 8 000 studerande från året innan. Antalet studerande inom yrkesinriktad specialundervisning fortsatte att öka. Bland annat noterades ett ökat antal studerande inom undervisning och handledning i tränings- och rehabiliteringssyfte för handikappade studerande.

Fler studerande än tidigare deltog i försöket Yrkesstarten med orienterande och förberedande utbildning inför grundläggande yrkesutbildning. Hösten 2007 deltog 835 studerande i Yrkesstarten, och 550 av dessa hade precis slutfört sin grundläggande utbildning.

Cirka 57 % av studerandena avlägger yrkesinriktad grundexamen inom tre år efter antagning till yrkesstudier. Den genomsnittliga genomströmningen har inte ännu för snabbats inom yrkesutbildningen, trots att antalet studerande som avbryter sina studier har minskat stadigt under fem års tid. En bromsande faktor för genomströmningen utgör den växande andelen specialstuderande.

Antalet anordnare av yrkesutbildning minskade med två, och ett flertal fusioner bereddes i enlighet med yrkesinstitutsstrategin.

Införandet av yrkesprov har främjats genom en höjning av priserna per enhet, bidrag som stödjer verkställigheten samt utbildning av lärare och arbetsplatshandledare. Utvecklingen av yrkesproven, uppföljningssystemet för inlärningsresultat som baserar sig på yrkesprov och utbildningsanordnarnas bedömningspraxis fortsattes inom ramen för olika ESF-projekt. Fram till slutet av verksamhetsåret hade närmare hundra ESF-projekt pågått.

Den grundläggande yrkesutbildningen byggs ut med 2 200 elevplatser 2008. Ökningen fördelas enligt de regionala arbetskraftsbehoven och förläggs speciellt till tillväxt-

centra. Den yrkesinriktade tilläggsutbildningen i form av läroavtalsutbildning utökas med 2 100 studerande från 2008. Det totala antalet studerande blir därmed 27 100.

Elektronisk ansökning till gymnasie- och yrkesutbildning

Under året förbereddes ett elektroniskt ansökningssystem för utbildning på andra stadiet som enligt plan tillämpas första gången i den gemensamma ansökan våren 2008. Meningen är att systemet med elektronisk ansökan senare ska utvidgas till att gälla även sådan utbildning på andra stadiet som faller utanför den gemensamma ansökan.

Universitetsreformen förbereddes

I enlighet med regeringsprogrammet stärks universitetens autonomi genom att universiteten kan ha ställning som offentligrättsliga juridiska personer eller privaträttsliga stiftelser. Universiteten blir därigenom mindre beroende av statsförvaltningen.

Regeringens finanspolitiska ministerutskott fastställde i december de ekonomiska riktlinjerna enligt vilka reformen av universitetens ekonomiska och administrativa ställning och inrättandet av ett innovationsuniversitet framskrider. Reformen ändrar universitetens juridiska ställning så att Tekniska högskolan, Helsingfors handelshögskola och Konstindustriella högskolan slås samman till ett nytt innovationsuniversitet som fungerar som en stiftelse. De övriga universiteten blir offentligrättsliga institutioner. I och med reformen omfattas universiteten inte längre av statens budgetekonomi.

Enligt finanspolitiska ministerutskottets ställningstagande förbereder sig staten på att bidra med stiftelsetillgångar om sammanlagt 500 miljoner euro för det nya innovationsu-

niversitetet under åren 2008–2010. En förutsättning är att övriga finansörer anvisar stiftelsen minst 200 miljoner euro. Genom avkastningen på kapitalet kommer man att få en årlig tilläggsfinansiering för innovationsuniversitetets verksamhet.

Styrgruppen för reformen av universitetslagen har en bred representation från universiteten, inklusive studerande. Beredningsarbetsgruppen består av tjänstemän från undervisningsministeriet, och dessa har till uppgift att utarbeta regeringens proposition till en totalreform av universitetslagstiftningen. Arbetsgruppen samarbetar intensivt med universiteten och forskarsamhället samt andra intressentgrupper. Regeringens propositioner bereds så att de kan överlämnas till riksdagen i början av vårsessionen 2009.

Den strukturella utvecklingen av högskolorna fortsatte

Den strukturella utvecklingen av högskolorna framskred i syfte att öka forskningens och utbildningens kvalitet, genomslagskraft och effektivitet. Beredningsarbetet med att inrätta ett innovationsuniversitet samt de nya universitet som bildas i Åbo och Östra Finland genom sammanslagningar inleddes. Universiteten vidtog utvecklingsåtgärder för att förbereda sin nya ställning som juridisk person i och med totalreformen av universitetsväsendet.

Yrkeshögskolan Haaga-Helia inledde sin verksamhet i början av 2007, och två fusionerande yrkeshögskolor beviljades tillstånd. Verksamhetsställena inom yrkeshögskolenätet koncentreras. Den examensinriktade utbildningen för unga upphör på 16 orter fram till utgången av 2009.

Samarbete mellan universitets- och yrkeshögskolesektorerna enligt dualmodellen understöddes och arbetsfördelningen klarades genom branschspecifika utredningar.

Tre planeringsgrupper har utarbetat nya strukturer för universitetens verksamhet. Grupperna överlämnade sina för-

slag i februari 2007. En gemensam struktur för verksamheten vid Åbo universitet och Åbo handelshögskola bereddes under ledning av vicehäradshövding Markku Linna och en gemensam struktur för Joensuu universitet och Kuopio universitet under ledning av professor Reijo Vihko. Under ledning av statssekreterare Raimo Sailas bereddes ett förslag om fördjupat samarbete mellan Tekniska högskolan, Helsingfors handelshögskola och Konstindustriella högskolan.

Den strukturella utvecklingen av högskolorna baserar sig på statsrådets beslut från 2005 om den strukturella utvecklingen av det offentliga forskningssystemet samt på undervisningsministeriets principiella riktlinjer från 2006 om utvecklandet av det finländska högskolenätet. Det nuvarande högskolenätet på 20 universitet och 28 yrkeshögskolor är alltför tätt både i förhållande till de resurser som anslags och i internationell jämförelse. För att universiteten ska kunna förbättra kvaliteten på undervisningen och forskningen samt höja sin internationella attraktionskraft och konkurrenskraft måste verksamheten samlas i större helheter samtidigt som högskolorna måste profilera sig, samarbeta, bilda nätverk och bli mer internationella.

Beredningen av innovationsuniversitetet framskred i rask takt

Innovationsuniversitetet hör till de viktigaste projekten i undervisningsministeriets omfattande universitetsreform. Enligt regeringsprogrammet (15.4.2007) stärks universitetens ekonomiska autonomi genom att det blir möjligt för ett universitet att betraktas som en offentligtjuridisk person eller en privaträttslig stiftelse. Enligt regeringens beslut verkar innovationsuniversitetet som en stiftelse.

En forskningsgemenskap som överskrider gränserna mellan teknik, ekonomi och konstindustri bidrar till ett framgångsrikt Finland. De discipliner som finns representerade i innovationsuniversitetet – teknik, ekonomi och konstindustri – är av central betydelse för Finlands konkurrenskraft. Innovationsuniversitetet kommer att verka inom Finlands nationella kärnområden, som är viktiga i den globala konkurrensen. Hela det finländska samhället kommer att dra nytta av det nya, världsklassiga universitetet: dess kompetens ligger i skärningspunkterna mellan de globala utmaningarna och det finländska samhällets styrkor och kärnkompetens. Den gränsöverskridande forskningsgemenskapen skapar förutsättningar för nya företag och global sysselsättning.

Yrkeshögskolornas internationalisering

	2003	2004	2005	2006	2007
Undervisning på främmande språk räknat i studieveckor ¹	18 710	19 820	20 460	25 560	27 650
Utbildningsprogram på främmande språk	70	74	75	78	85
Utländska examensstuderande ²	3 479	3 726	3 934	4 595	5 400
Student- och praktikantutbyte till och från Finland som räcker över 3 mån. ³	6 330	6 850	6 890	7 240	7 180

1) AMKOTA, studentutbyte inklusive praktikantutbyte | 2) Statistiskcentralen | 3) Statistiskcentralen, uppgifterna för 2005 är preliminära

115 000 yrkeshögskolestuderande

Nästan 115 000 personer studerade vid yrkeshögskolorna. Sammanlagt avlades 20 570 grundexamina och 360 högre yrkeshögskoleexamina vid yrkeshögskolorna. Genomströmningen har blivit snabbare. Åtgärder vidtas för att effektivisera avläggandet av yrkeshögskoleexamina med ett minskat antal avbrott och en lägre genomsnittsålder bland de utexaminerade som mål.

En yrkeshögskola lades ned under året. Dessutom beslöt fyra yrkeshögskolor att gå samman till två under 2008. Överföringar av verksamhet från kommunal till privat huvudman bereddes. Utbildningsprogram skars ned, slogs samman och överfördes mellan yrkeshögskolorna. Samarbetet mellan yrkeshögskolorna ökade och intensifierades, och också vissa universitet och yrkeshögskolor ingick samarbetsavtal och strategiska allianser.

Yrkeshögskolornas nationella utvecklingsnätverk inledde sin verksamhet. Nätverken fokuserar på att utveckla kontakterna mellan de studerande och arbetslivet, FoU-verksamheten vid yrkeshögskolorna, högre yrkeshögskoleexamina, lärarskapet och den internationella verksamheten vid

yrkeshögskolorna samt att främja företagsinriktningen vid yrkeshögskolorna.

Forskning och utveckling utgör en central verksamhetsform i fråga om yrkeshögskolornas regionala effektivitet. När det gäller verksamhetens omfattning, mätt enligt årsverken i förhållande till antalet lärare, överskreds redan det mål på 25 % som uppställts för avtalsperioden.

152 200 universitetsstuderande

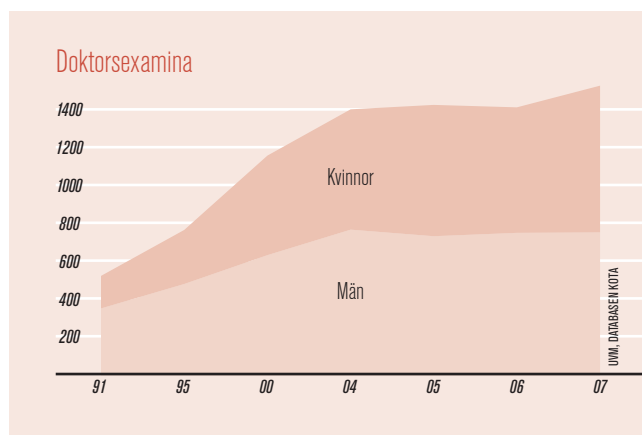
Det totala antalet studerande vid universiteten bibehölls oförändrat, men antalet nya studerande minskade med mer än två tusen. Antalet universitetsexamina ökade med närmare sex procent, vilket överskred det mål som uppställts.

Universitetens anslag för verksamhetsutgifter ökade reellt sett med 20 miljoner euro med stöd av lagen om utveckling av högskoleväsendet. Tilläggsfinansieringen anvisades i sin helhet för basfinansiering. Projektfinansieringen fokuserades på långsiktiga nationella utvecklingsprojekt och den strukturella utvecklingen av högskolorna. Projektfinansiering beviljades för strategiska spetsforskningssammanslutningar, elektronisk ärendehantering och universitetssamarbete.

Alla universitet gavs möjlighet till fondekonomi genom en lagändring.

Högskolornas internationella verksamhetsmöjligheter stärktes genom att beställningsutbildning som riktar sig utanför EU- och EES-länderna blev möjlig från 1.1.2008. Inrättandet av ett servicecenter för universitetens personal- och ekonomiförvaltning bereddes.

Arbetet med att utveckla universitetens kvalitetssystem fortsattes. Universiteten och undervisningsministeriet tog i bruk resultatstyrningsportalen KOTA, som avser att effektivisera resultatstyrningen och som baserar sig på elektronisk ärendehantering. Produktivitetmätare utarbetades för ämbetsverken och inrättningarna inom förvaltningsområdet som ett samarbetsprojekt mellan undervisningsministeriet

och Statistikcentralen. Statistikcentralen använder de aktuella mätarna i statistikföringen av produktiviteten inom statliga inrättningar. Undervisningsministeriet har tillsatt en arbetsgrupp för att utveckla forskningsdelen i databasen KOTA i syfte att mäta produktiviteten i universitetens forskningsverksamhet.

Universiteten effektiviserade ibruktagandet av de individuella studieplanerna, som stödjer uppföljningen av studiernas framskridande. De utvecklade också elektroniska läroplanstillämpningar och ökade sina studiepsykologtjänster. Högre högskoleexamina avlades i genomsnitt efter 6,5 år (median) år 2006 (6,0 år 2005). Det mål som uppställt för alla utbildningsområden, dvs. att minst 75 % av alla som börjat studera avlägger högre högskoleexamen inom den målsatta tiden, uppnåddes inte. Den kalkylerade genomströmningen i universitetsstudier var 70,9 % (69,5 % år 2006).

År 2006 var medelåldern för nya högskolestuderande 21 år. Sammanlagt 28 % av alla studerande som mottagit en studieplats vid ett universitet var 19 år eller yngre. Andelen var lika stor som året innan. Allt som allt antogs 597 studerande som examensstuderande på basis av studier avlagda vid det öppna universitetet. Antagningen av studerande förenklades och undervisningen vidareutvecklades.

Målet är att före utgången av 2008 ska minst 55 % av de nyantagna studerandena ha avslutat sin utbildning på andra stadiet samma år. Målsättningen på 50 % som uppställt för 2007 uppnåddes på det teknisk-vetenskapliga och naturvetenskapliga området. Variationerna är stora mellan de olika utbildningsområdena.

De första magisterprogrammen inom projektet The Finnish-Russian Cross-Border University inleddes på sex utbildningsområden hösten 2007. Projekt som omfattas av Rysslandsprogrammet lanserades och beredningen av en strategi för internationalisering av högskoleutbildningen enligt regeringsprogrammet inleddes.

Hälften av befolkningen i arbetsför ålder deltar i vuxenutbildning

Under 2007 offentliggjordes förhandsuppgifter från undersökningen om deltagande i vuxenutbildning år 2006. Enligt undersökningen deltar 52 % av den vuxna befolkningen i arbetsför ålder i olika typer av vuxenutbildning som anordnas i form av självständiga studier, arbetskraftspolitisk utbildning eller personalutbildning. Graden av deltagande minskade 2 % jämfört med den tidigare undersökningen som gällde år 2000.

Undersökningen visar att vuxenutbildningen fördelar sig ojämnt efter kön, socioekonomisk ställning och arbetsmarknadsställning. Graden av deltagande är 8 % högre bland kvinnor än bland män. Nästan dubbelt fler tjänstemän deltar i vuxenutbildning jämfört med arbetstagare. Bland små och medelstora företag och företagare var graden av deltagande låg. Arbetslösa deltog i vuxenutbildning i mindre grad än arbetande. Också i fråga om utbildningsgrad kunde stora skillnader noteras. Nästan tre fjärdedelar av alla högskoleutbildade deltar i vuxenutbildning medan deltagaraktiviteten understiger 50 % bland personer med grundskole- eller mellanstadieutbildning.

Den höga deltagaraktiviteten bland högre utbildade beror både på arbetsgivarna och på individen. Personer med högre utbildning är förtrogna med utbildningssystemet och hur man söker sig till tilläggsutbildning. De anser också att tilläggsutbildning gör det lättare att avancera i arbetslivet. Ur arbetsgivarens synvinkel är det dessutom avgörande med tanke på konkurrenskraften att nyckelpersonalen klarar av att möta utvecklingsutmaningarna i arbetslivet. Den lägre deltagaraktiviteten på arbetstagarnivå beror i sin tur i första hand på att tilläggsutbildning är till ringa ekonomisk nytta till exempel när det gäller personens löneutveckling.

Personer som arbetar inom den offentliga sektorn och särskilt i statens tjänst deltar i vuxenutbildning i avsevärt högre grad än de som arbetar inom den privata sektorn.

Vuxenutbildning ¹

Statistik över utbildning som leder till eller förbereder för examen

	2004	2005	2006	2007
Gymnasieutbildning				
Nya studerande ²	4 500	4 500	4 300	4 300
Studerandeantal	12 100	12 100	11 700	11 500
Grundläggande yrkesutbildning i skolform som förbereder för fristående examen				
Nya studerande	5 950	7 180	7 120	7 100
Avlagda examina	3 960	3 650	3 760	4 000
Studerandeantal	12 270	13 060	13 100	13 300
Grundläggande yrkesutbildning i läroavtalsform				
Nya studerande/personer som inlett studier	6 540	7 160	9 470	12 500
Avlagda examina	2 540	3 190	3 300	3 600
Studerandeantal	12 540	12 720	14 270	18 100
Yrkesinriktad tilläggsutbildning i skolform som förbereder för yrkes- och specialyrkesexamen				
Nya studerande	13 000	16 300	18 720	20 500
Avlagda examina	7 600	7 400	8 380	9 700
Studerandeantal	24 000	28 400	33 840	35 000
Yrkesinriktad tilläggsutbildning i läroavtalsform som förbereder för yrkes- och specialyrkesexamen				
Nya studerande	12 580	12 870	12 260	13 000
Avlagda examina	5 440	6 920	7 790	8 400
Studerandeantal	18 940	19 770	20 170	21 960
Yrkehögskoleexamina (grundexamen)				
Personer som inlett studier	6 300	6 900	6 230	6 200
Avlagda examina	4 300	4 500	4 100	3 900
Studerandeantal	17 700	17 400	18 300	20 158
Högre yrkehögskoleexamina (högre YH)				
Personer som inlett studier	240	630	1 220	1 770
Avlagda examina	60	180	150	360
Studerandeantal	610	1 050	2 070	3 430

1) Utbildning inom undervisningsförvaltningen. | 2) År 2007 uppskattning

Antalet studerande inom den grundläggande yrkesutbildningen och yrkesinriktade tilläggsutbildningen i form av läroavtalsutbildning ökade. Därtill fortsatte ökningen i antalet årsverken för studerande inom den institutionella tilläggsutbildningen. I anslutning till tillstånden att ordna yrkesinriktad tilläggsutbildning tilldelades 15 utbildningsanordnare utvecklings- och serviceuppgift för arbetslivet, vilket innebär att sammanlagt 120 utbildningsanordnare innehar denna uppgift.

Systemet för återkoppling för studerande inom den yrkesinriktade tilläggsutbildningen utvidgades till att omfatta hela vuxenutbildningen som grundar sig på fristående examen. Ett pilotprojekt genomfördes i november–december 2007.

Syftet med programmet Kunskapslyftet (2003–2007) har varit att förbättra möjligheterna till vuxenutbildning för medelålders personer i arbetslivet som har utbildning på högst folkskole- eller grundskolenivå. Sammanlagt 21 500 personer har börjat studera under programmets gång. Yrkesexamen eller datakörkort har avlagts helt av 6 503 personer samt delvis av ytterligare 4 831 personer.

Utbildningsutbudet vid läroinrättningar för fritt bildningsarbete inriktades särskilt på att bredda deltagarbasen och öka deltagandet bland underrepresenterade medborgargrupper. Fortbildningen för lärare utvecklades i fråga om tillgänglighet och genomslagskraft. Beredningsarbetet för tillsättandet av en delegation för personalutbildningen inom undervisningsväsendet förbereddes så att delegationen kunde tillsättas i januari 2008.

Programmet för utbildning av stöd- och rådgivningspersonal för informationssamhället upphörde. Sammanlagt utbildades cirka 5 000 kamrathandledare. Syftet med utbildningsprogrammet var bland annat att främja medborgarnas informationssamhällsfärdigheter, dvs. deras möjligheter till delaktighet och växelverkan, elektronisk ärendehantering och digitaltjänster, egen produktion av elektroniskt material och vuxenstudier.

Finländarna litar på forskningen

I budgeten för 2007 reserverades 225,3 miljoner euro till Finlands Akademis fullmakt att bevilja anslag, vilket är 19,7 miljoner euro mer än året innan. Ökningen inriktades på att utveckla förutsättningarna för forskning samt forskningsmiljöerna, internationalisera forskningen och stödja möjligheterna till en professionell forskarkarriär. Tilläggsfinansieringen för forskning kanaliserades till den konkurrensutsatta forskningsfinansiering som delas ut via Finlands Akademi samt till universitetens basfinansiering. Undervisningsministeriet delade ut 11,4 miljoner euro (14,4 miljoner euro 2006) i statsunderstöd enligt prövning i syfte att främja samverkan inom forskningen samt mellan forskningen och samhället.

Finland deltog aktivt i utvecklingen av ett europeiskt forskningsområde liksom även i utvecklingen av flera internationella infrastrukturer och beredningen av nya sådana.

Det fjärde vetenskapsforumet arrangerades, och Finlands vetenskapspris utdelades.

Vetenskapsbarometern visar att majoriteten av finländarna är åtminstone ganska vetenskapsintresserade och litar på forskningen. Närmare hälften av respondenterna var alltså övertygade om att välfärden i vårt land i avgörande grad beror på den vetenskapliga och tekniska forskningens nivå. Två tredjedelar ansåg att forskningsbaserad information inte utnyttjas tillräckligt i det politiska beslutsfattandet.

Krigsarkivet och arkivet vid Statsrådets kansli anslöts till arkivväsendet. En proposition som gäller ändring av lagen om friexemplar bereddes. Principer om långtidsförvaring och användning av elektroniskt material utarbetades. Digitaliseringen av kulturarvsmaterial främjades. En ny superdator togs i bruk och arbetet med att förnya datanätet Funet inleddes.

Antalet avlagda doktorsexamina ökade till 1 520, vilket innebär att målet uppnåddes. Målet för 2008 är 1 600 doktorsexamina. För första gången var över hälften av de doktorsexaminerade kvinnor (51 %).

Åtgärder vidtas för att stärka kunskapen och kompetensen samt forskningens nivå och synlighet internationellt. Till insatsområdena hör att utveckla forskarutbildningen och forskarkarriären, effektivisera växelverkan mellan vetenskapen och samhället samt att stärka internationaliseringen. Forskningspersonalens andel av den sysselsatta arbetskraften är högst i Finland jämfört med alla andra OECD-länder, cirka 2 %. Att forskarkåren håller en hög nivå i fråga om såväl kvantitet som kvalitet har säkrats genom långsiktiga satsningar på forskarutbildningen. Allt fler referee-artiklar publiceras i internationella publikationer.

Styrsystemet för statens sektorforskning reviderades och en delegation för sektorforskning tillsattes i anslutning till undervisningsministeriet.

Höjningar i studiestödet från början av 2008

Utgifterna för studiepenning och bostadstillägg uppgick till sammanlagt 645 miljoner euro, dvs. 21,2 miljoner euro mindre än föregående år. Detta beror främst på att allt fler högskolestuderande arbetar vid sidan av studierna. Antalet studiestödstagare minskade på högskolenivå och ökade inom utbildning på andra stadiet.

Studiestödet utvecklas i syfte att främja planmässiga studier på heltid och kortare studietider. Regeringen överlämnade en proposition om ändringar i studiestödssystemet till riksdagen. Den studerandes egna inkomstgränser, som ska beaktas i studiestödet, höjs från början av 2008 med 30 %, och dessutom höjs studiepenningen med minst 15 % på alla utbildningsnivåer 1.8.2008.

Forsknings- och utvecklingsverksamhetens utgifter per sektor

År	Företag		Offentliga sektorn ¹		Högskolesektorn		Totalt milj. euro	Reell ändring från föregående år %	FoU-utgifter av BNP ² %
	milj. euro	%	milj. euro	%	milj. euro	%			
1999	2 643,9	68,2	470,1	12,1	764,8	19,7	3 878,8	14,6	3,16
2000	3 135,9	70,9	497,4	11,2	789,3	17,8	4 422,6	11,1	3,34
2001	3 284,0	71,1	500,9	10,8	834,1	18,1	4 619,0	1,4	3,30
2002	3 375,1	69,9	529,7	11,0	925,6	19,2	4 830,3	3,3	3,35
2003	3 527,9	70,5	515,4	10,3	961,7	19,2	5 005,0	4,0	3,43
2004	3 683,5	70,1	530,1	10,1	1 039,8	19,8	5 253,4	4,4	3,46
2005	3 876,9	70,8	554,7	10,1	1 042,1	19,0	5 473,8	3,5	3,48
2006	4 107,8	71	574,2	10	1 079,2	18,7	5 761,2	4	3,45
2007 ³	4 302,4	72	586,2	9,7	1 126,9	18,7	6 015,6	-	3,36

1) Inklusive privat verksamhet som inte strävar efter vinst | 2) BNP 2005 och 2006 preliminära uppgifter från Statistikcentralen, BNP 2007 finansministeriets prognos | 3) Uppskattning utgående från enkätsvar och andra kalkyler

Sammanlagt 323 672 studerande fick studiestöd, vilket är 474 studerande färre än året innan. Statsborgen för studielån beviljades 126 776 studerande, dvs. 39 % av alla studiestödstagare. Nyttjandegraden av studiestöd varierar från en läroinrättning till en annan. Nyttjandegraden förbättrades inom utbildningen på andra stadiet till följd av de höjningar av föräldrarnas inkomstgränser som verkställdes 1.11.2006 och 1.11.2007.

Medelstorleken på studielån var 6 300 euro bland personer som avlagt yrkeshögskoleexamen och 6 800 euro efter högre högskoleexamen. Sammanlagt 301 725 personer hade studielån. Lånestocken för lån med statsborgen uppgick vid årets slut till 1 318,2 miljarder euro.

Av alla som beviljats studiestöd 2007 studerade dessutom 6 495 personer vid andra läroinrättningar än de som nämnts ovan och 5 133 personer vid läroinrättningar utomlands.

Skolresestöd beviljades 65 478 studerande, vilket motsvarar cirka 26 % av alla som studerar i gymnasiet och vid yrkesläroanstalter.

Utvecklingen av antalet mottagare av studiestöd och deras procentuella andel av studerandeantalet

	2004	2005	2006	2007
Gymnasier	29 355 (24 %)	27 382 (23 %)	25 787 (22 %)	27 354 (24 %)
Yrkesläroanstalter	98 764 (75 %)	96 775 (73 %)	95 421 (70 %)	97 203 (71 %)
Yrkehögskolor	97 894 (83 %)	7 043 (82 %)	95 399 (82 %)	93 348 (79 %)
Universitet	96 604 (61 %)	96 737 (60 %)	95 674 (60 %)	94 139 (59 %)

Kultur, idrott och ungdom

Sektorn understöddes med sammanlagt 391 miljoner euro i budgeten för 2007 i syfte att dels förbättra premisserna för yrkesmässig verksamhet inom konst och kultur, dels göra det möjligt för medborgarna att delta i konst- och kulturrelaterade evenemang och hobbyer. Genom en revidering av upphovsrättslagen förbättrades förutsättningarna för kreativt arbete och den kreativa ekonomin samt användningen av kreativt innehåll.

Under året stärktes förutsättningarna och kompetensen för konstnärligt skapande och annan kreativitet samt dess utveckling i samhället. Aktörernas verksamhetsförutsättningar förbättrades i syfte att säkerställa en hög kvalitet på professionell konst.

Största delen av de åtgärder som föreslås i det konst- och konstnärspolitiska programmet har genomförts. Växelverkan mellan den offentliga sektorn, näringslivet och formgivarna har ökat enligt målen i det formgivningspolitiska programmet, liksom även företagens användning av formgivning som ett strategiskt instrument. Det arkitekturpolitiska programarbetet har resulterat i ett flertal regionala och lokala program samt två företagsprogram inom byggnadsbranschen. I enlighet med riktlinjerna för den audiovisuella politiken har produktionsstrukturerna inom sektorn blivit mångsidigare och nya distributionsformer utnyttjas effektivare. Dessutom har audiovisuella verk fått en större betydelse i människornas fritid.

De tankemodeller och förslag gällande undervisningsministeriet som presenteras i slutrapporten för kreativitetsstrategin inkluderades bland annat i undervisningsministeriets nationella ESF-program om utvecklingen av dels innovations- och kompetenssystem, dels företagsverksamheten inom de kreativa branscherna.

Ett kulturpolitiskt strategiarbete inleddes 2007 och arbetet fortsatte in på 2008. I den kulturpolitiska strategin fastställs sektorns strategiska uppgifter och mål för 2020.

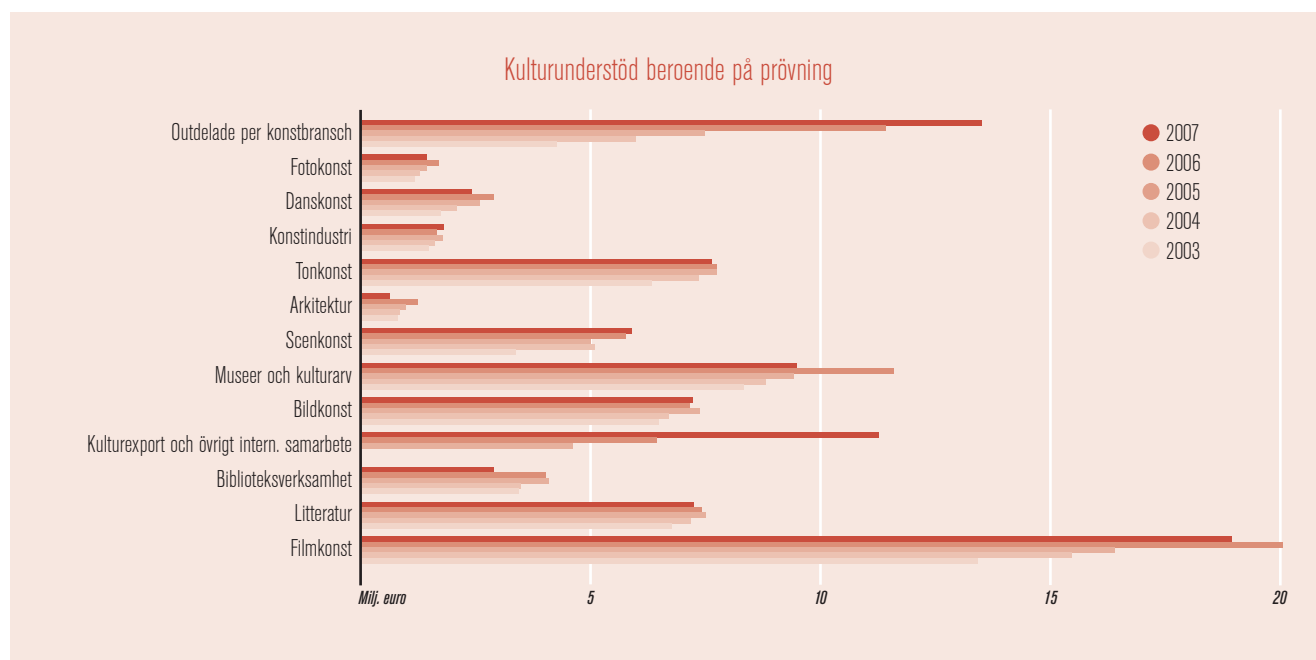
Samtidigt bedöms vilka metoder och egna resurser ministeriet har till sitt förfogande för att uppnå målen. Strategin inbegriper också centrala utvecklingsprojekt eller åtgärder som ska främja måluppfyllelsen.

Konst- och kulturpolitikens betydelse för ekonomin utvärderades

Kulturtjänsternas andel av hushållens konsumtionsutgifter är i Finland, liksom i de övriga nordiska länderna, på en nivå som hör till de högsta inom EU. Kulturens andel av BNP var 3,5 % år 2005, medan kulturbranschernas andel av den sysselsatta arbetskraften var 4,2 % samma år. Andelen kulturarbetare varierade regionvis från 1,9 % i Sydösterbotten till 6,7 % i huvudstadsregionen. Av alla som var sysselsat-

ta inom kulturbranscherna arbetade 38 % i huvudstadsregionen. Sammanlagt 100 300 personer arbetade inom dessa branscher 2005.

År 2005 bedrevs kulturföretagsverksamhet på över 16 000 verksamhetsställen i hela landet, och 37 % av dessa fanns i huvudstadsregionen. Av verksamhetsställets totala omsättning på 13,7 miljarder euro uppstod 64 % i huvudstadsregionen, där omsättningen uppgick till 8 800 euro per invånare. I de övriga landskapen varierade omsättningen per invånare från 500 euro (Kajanaland) till 2 100 euro (Egentliga Finland). Av statens kulturutgifter hänför sig omkring två tredjedelar till huvudstadsregionen, främst på grund av driftkostnaderna för de stora nationella kulturinrättningarna.

De regionala konstkommissionerna överfördes till undervisningsministeriets förvaltningsområde

Från början av 2008 lyder de regionala konstkommissionerna även förvaltningsmässigt under undervisningsministeriet. Den administrativa personalen vid konstkommissionerna (31 årsverken) blev personal vid Centralkommissionen för konst. De regionala konstkommissionerna är fortsättningsvis självständiga förtroendemannaorganisationer, och de fattar även i framtiden beslut om användningen av de medel som de anvisats för främjande av konsten. Förvaltningsreformen medför ingen ändring i länskonstnärernas ställning. De regionala konstkommissionernas byråer stannar kvar på samma orter som tidigare.

Upphovsrättsfrågorna behålls vid undervisningsministeriet

Undervisningsministeriet publicerade i början av mars en diskussionspromemoria om upphovsrättspolitik och hur upphovsrättssystemet ska utvecklas. Samtidigt begärdes också utlåtanden om upphovsrättssystemet och hur lagstiftningen borde utvecklas.

Statsrådets kansli utredde möjligheten att överföra upphovsrättsfrågorna till det nya arbets- och näringsministeriet. Regeringsgrupperna förhandlade sig fram till att undervisningsministeriet alltjämt ska ansvara för upphovsrättsfrågorna och att beredningen och behandlingen av dessa frågor ska utvecklas inom statsförvaltningen. Till de föreslagna åtgärderna hör bland annat att inrätta en ministergrupp för upphovsrättsfrågor och frågor gällande industriella rättigheter, utveckla upphovsrättskommissionens roll och arbetsätt samt revidera upphovsrättslagen. I enlighet med regeringsprogrammet började arbets- och näringsministeriet i samarbete med undervisningsministeriet bereda en strategi för industriella rättigheter och upphovsrätt (IPR-strategi). Upp-

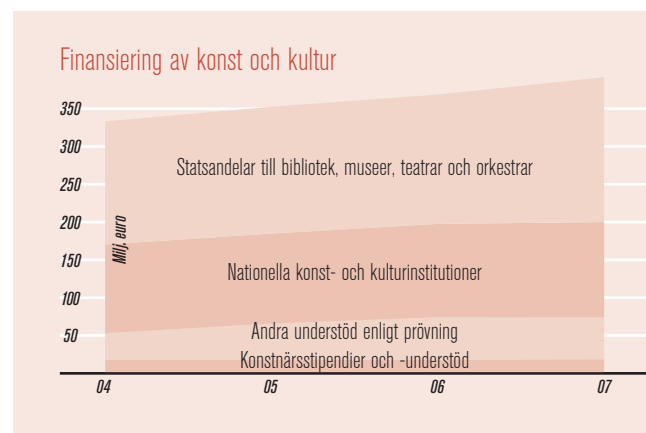
hovsrättsfrågorna togs upp även i beredningen av den nationella innovationsstrategin.

Tilläggsfinansiering för teatrar, orkestrar och museer

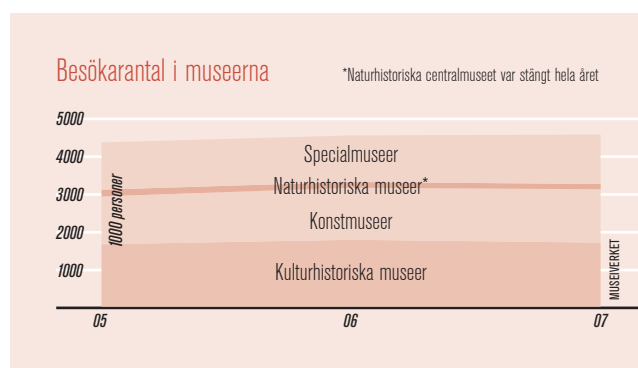
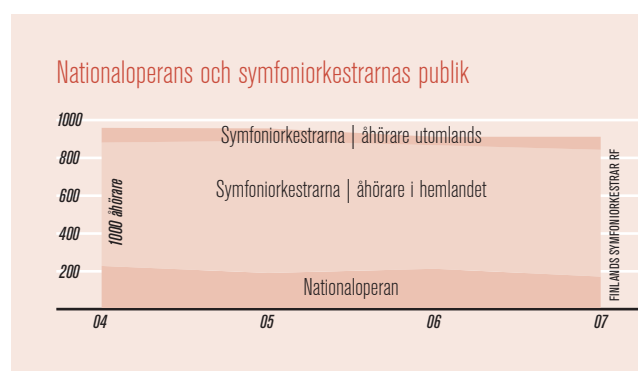
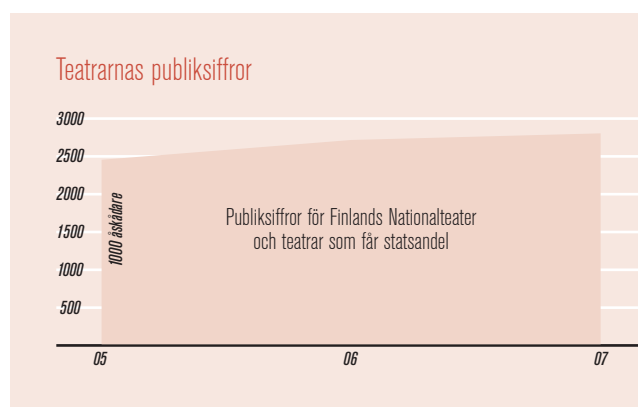
I och med revideringen av finansieringslagen höjdes statsandelarna för teatrar, museer och orkestrar med 17 miljoner euro. Undervisningsministeriet tillsatte en arbetsgrupp för att följa hur tilläggsfinansieringen har allokerats mellan inrättningarna och gagnat deras utveckling. Arbetsgruppen ska bland annat också bedöma grunderna för fördelning och allokering av statsandelar under de kommande åren.

Ett nytt rekord slogs i antalet teaterbesök. År 2005 såldes i genomsnitt 0,45 biljetter per invånare i hela landet. Det lägsta relationstalet (0,1) noterades i Norra Österbotten och det högsta i huvudstadsregionen, där det i genomsnitt såldes en biljett per invånare. Statistiken är uppbyggd efter teatrarnas läge och återspeglar således inte frekvensen av teaterbesök bland invånarna på olika orter.

Orkestrarnas åhörarantal var så gott som oförändrat trots att Finlands Nationalopera på grund av permitteringar

arrangerade 64 föreställningar mindre än föregående år. De flesta föreställningarna och åhörarna finns i huvudstadsregionen, både kvantitativt sett och i förhållande till invånarantalet. Det höga publikantalet beror delvis på att föreställningarna lockar åhörare från andra orter. Detsamma gäller också de övriga konstinrättningarna.

Antalet sysselsatta konstnärer vid regionala danscentra har ökat med 26 % och publikantalet med cirka 125 % från 2005. Utvecklingsprojektet har kommit igång på önskat sätt under de tre senaste åren.

Det totala antalet museibesökare var i nivå med föregående år. Antalet besökare på de kulturhistoriska och naturvetenskapliga museerna minskade medan konstmuseerna och specialmuseerna hade fler besökare än året innan.

En dryg fjärdedel av alla på heltid skötta museer är belägna i Nyland. Omkring 40 % av museiföremålen och en knapp fjärdedel av konstmuseernas verk finns i huvudstadsregionen. Detsamma gäller närmare hälften av bildsamlingarna och nästan två tredjedelar av de naturvetenskapliga museernas prover. Många av museerna i huvudstaden är av stor nationell betydelse och lockar mängder av besökare från alla håll i landet; en tredjedel av alla museibesök registrerades i huvudstadsregionen. I förhållande till antalet invånare hade museerna på Åland överlägset flest och museerna i Sydösterbotten och Kajanaland minst besökare.

Av föremålen och konstverken i museerna har i medeltal 39 % katalogiserats elektroniskt och 16 % digitalfotograferats. Digitaliseringens andel har ökat med omkring 15 % under de senaste tio åren tack vare bidrag från undervisningsministeriet.

En arkivering av audiovisuellt material inleds 2008

Lagen om deponering och förvaring av kulturmaterial (1433/2007), som även innehåller bestämmelser om arkivering av radio- och televisionsprogram, lagen om Nationel-

la audiovisuella arkivet (1434/2007), beslutet om att arkivet för radio- och televisionsprogram blir en del av Nationella audiovisuella arkivet samt statsbudgeten 2008 gjorde det möjligt att börja sammanställa ett övergripande arkiverings-system för audiovisuellt material 2008. Detta skapar bättre möjligheter att undersöka och förvara kommunikations- och kulturhistoriskt betydande material.

Lagstiftningen om friexemplar reviderades. Den lagstadgade arkiveringen omfattar nuförtiden utöver tryckalster, ljud- och bildupptagningar och filmer också andra upptagningar, inhemska webbmaterial samt televisions- och radioprogram som sänds i Finland.

Lagändringarna gör det möjligt att på ett övergripande sätt studera och förvara kommunikations- och kulturhistoriskt betydande material. De främjar också informations-samhällets innehållstjänster. Det har hittills bland annat på grund av begränsade anslag inte varit möjligt att i tillräcklig grad understöda tillgången till kulturellt innehåll i datanät och därmed möta de utmaningar som informations-samhällets utveckling medför.

Tillgången till konst- och kulturtjänster främjades

Undervisningsministeriet genomförde åtgärdsprogrammet Lika tillgång till konst och kultur (2006–2010) bland annat genom att tilldela extra resurser för handikappsamfundens kulturverksamhet och projekt som främjar tillgången till kultur. Utvecklingen av teaterverksamhet på teckenspråk fortsatte och Teater Totti beviljades 106 000 euro för att verksamheten ska utvecklas i en yrkesmässig riktning.

Med hjälp av åtgärdsprogrammet och tjänsten Kultur för alla har undervisningsministeriet lyckats förbättra språk- och kulturminoriteternas samt de handikappades möjligheter att bedriva kulturverksamhet på eget initiativ, göra sin egen kultur känd och delta i det allmänna kulturutbudet.

Högkvalitativa kulturtjänster för barn

Den andra verksamhetsperioden för barnkulturcentrens nätverk Aladdins lampa har genomförts enligt planerna. Verksamheten främjar kvaliteten på kulturtjänster för barn och uppkomsten av kulturtjänster där sådana ännu inte finns.

Handlingsprogrammet Barn och media inleddes 2006 efter många år av beredningsarbete. Syftet med programmet har varit att främja mediefostran för barn bland annat inom småbarnsfostran, på biblioteken samt i morgon- och eftermiddagsverksamheten. År 2007 utarbetades nationella riktlinjer för mediefostran inom småbarnsfostran. Projekten inom handlingsprogrammet Barn och Media har nått ut till en stor del av småbarnsfostrarna i vårt land. Under 2007 utbildades närmare 5 000 fostrare eller handledare. En utredning visar att 70 % av daghemmen i Finland är förtrogna med huvudprojektet Mediamuffins.

Finländarna anlitar flitigt bibliotekens tjänster

Vid sidan av den traditionella användningen av de allmänna biblioteken och utlåningen har också webbmaterialen och de nya tjänsterna vunnit inesteg bland användarna. Det totala antalet lån och fysiska besök är fortsättningsvis över långtidsmedelvärdet och internationellt sett mycket högt per invånare. Det allmänna biblioteket är Finlands enda expertorganisation inom skönlitteratur, allmän faktalitteratur och kultur som fungerar som en öppen inläringsmiljö för medborgarna och säkerställer att alla i samhället har lika tillgång till kunskaps- och kulturkällor.

Nätet av allmänna bibliotek befinner sig i ett brytnings-skede. Det minskade antalet biblioteksbussar har lett till att befolkningen i glesbygder inte längre har lika bra tillgång till bibliotekstjänster. Undervisningsministeriet har med hjälp av sitt utvecklingsprogram om biblioteket som ett mångsidigt servicecenter på landsbygden sporrat kommunerna till att

Bibliotek

	2005	2006	2007	%-ändring 06-07
Fysiska besök, 1 000 st	62 441	59 526	57 337	-3,7
Besök via webben*, 1 000 st			37 584	
Den totala utlåningen, 1 000 st	105 570	102 579	100 862	-1,7
Huvudbibliotek	412	409	386	-5,6
Filialbibliotek	456	449	454	1,1
Personarbetsår	4210	4202	4188	-0,3

*Direktiven för statistikföring har ändrats. Det går inte att jämföra med tidigare år

söka fram alternativa lösningar på bibliotekens föränderliga roll i kommun- och servicestrukturreformen.

Biblioteket för synskadade har vuxit kraftigt med avseende på produktivitet i och med att digitala ljudböcker togs i bruk. Utlåningen löper snabbare och inga köer uppstår, eftersom ljudboken kopieras över på en cd-romskiva när någon beställer den.

Högre anslag för filmproduktion ett mål i regeringsprogrammet

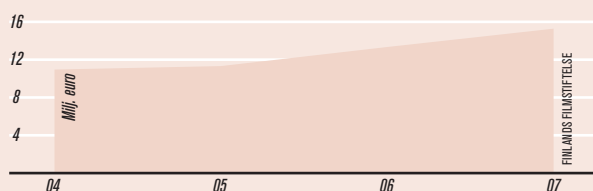
Anslagen för produktion och spridning av film samt åtgärder för att främja filmkulturen ökades med 2 miljoner euro (14,8 %). Möjligheten att nå de mål som uppställts försämrades dock samtidigt dels på grund av de stigande produktions- och spridningskostnaderna, dels i och med att Rundradion halverade sin särskilda finansiering för inhemsk film (1,5 miljoner euro per år) 2006 och drog in den helt 2007. Färre långfilmspremiärer visades och tittarandelen minskade jämfört med året innan.

Undersökningar visar att en företagsekonomiskt starkare filmproduktion med sunt sysselsättande effekt kräver större produktionsbudgeter. Anslag som allokeras till produktion och spridning av film ska inte betraktas endast som offentliga konsumtionsutgifter utan också som en inkomstbringande investering. En produktion sysselsätter tiotals människor för perioder av varierande längd. För att möjliggöra konstnärlig risktagning och stärka produktionsstrukturerna är det motiverat att i enlighet med regeringsprogrammet höja den offentliga finansieringen av filmproduktion till den nordiska genomsnittsnivån.

Utvecklingsprogrammet för kulturexport färdigställdes

Förslaget till Finlands utvecklingsprogram för kulturexport 2007–2011 färdigställdes. Utvecklingsprogrammet sat-

Stöd till produktion och distribution av film

Inhemsk film

	2004	2005	2006	2007	%-ändring 06-07
Inhemska biografpremiärer (antal)	13	11	14	12	-14
Besök /invånare	1,3	1,2	1,3	1,3	0
Tittarandel för inhemsk film (%)	22,0	17,0	23,0	19,5	-15
Biografbesökare (milj. besökare)	6,9	6,1	6,8	6,6	-3
Biografbesökare, inhemsk film (milj. besökare)	1,2	0,9	1,6	1,3	-18,7

Källa: Finlands filmstiftelse

sar på att utveckla företagsamheten och affärskompetensen bland aktörerna inom kulturexporten. Verksamheten inom stödnätverket för kulturexport utvecklades under 2007. Stödnätverket omfattar Finlands samtliga beskickningar i utlandet, Tekes, CTF:s och Finpros kontor, vetenskaps- och kulturinstituterna samt i Finland statens konstförvaltning, konstinformationscentralerna och en del andra instanser; sammanlagt 220 aktörer och enheter.

Undervisningsministeriet tillsatte en arbetsgrupp för produktifieringen av kulturturism. Ett ESF-utvecklingsprogram inleddes för att stödja företagets tillväxt och utveckling inom de kreativa branscherna.

Ett nytt anslag på 800 000 euro infördes i statsbudgeten i syfte att främja kulturexporten.

Sammanlagt beviljade undervisningsministeriet 120 understöd (cirka 12 miljoner euro) till olika projekt för att främja kulturexport och internationellt samarbete. Ansökningar mottogs till ett värde av 23,5 miljoner euro.

Enligt Statistikcentralen exporterade Finland kulturprodukter och kulturtjänster till ett belopp av 731 miljoner euro år 2005, vilket motsvarar 2,3 % av den totala exporten. Produkterna stod för 624 miljoner euro och tjänsterna för 107 miljoner euro av exporten. Importen av kulturprodukter och kulturtjänster nådde upp till betydligt större siffror: sammanlagt 1 279 miljoner euro, dvs. 5,9 % av den totala importen. Tjänster importerades till ett värde av 295 miljoner euro och produkter till ett värde av 984 miljoner euro.

Andelen vuxna som motionerar tillräckligt med tanke på hälsan ökar långsamt

Folkhälsoinstitutets undersökning om levnadsvanor (2006) visar att 63 % av männen och 68 % av kvinnorna, totalt sett 65,8 % av finländarna, motionerar på fritiden minst 2–3 gånger i veckan åtminstone en halv timme åt gången. Motionsaktiviteten bland män hade ökat med 3 procenten-

Nyckeltal för kulturutbyte och -export från Finland				
	2003	2004	2005	2006
Filmkonst icke-kommersiella visningar utomlands			600	500
Litteratur översättningar av finländska böcker	190	186	217	191
Bildkonst projekt med inriktning på utlandet	145	139	149	179
Teatrarnas gästspel utomlands*	116	111	95	181
- sålda biljetter till föreställningarna	45 596	20 036	76 500	78 649
Cirkuskonst: antal föreställningar			68	94
- antal åskådare utomlands			10 109	14 375
Marknadsvärdet av den finländska musikexporten (1 000)	17 858	21 693	28 893	26 227
Danskonst: antal föreställningar	199	157	171	214
- antal åskådare	91 390	48 284	48 284	85 964
Museer: antal utställningar utomlands				31

*Inklusive några dansteatrar, Nationaloperan och Nationalteatern

ter sedan 2005, medan kvinnorna motionerade lika mycket som tidigare. Undersökningen ger också vid handen att benägenheten att motionera på väg till och från jobbet har minskat stadigt alltsedan 1979. I och med idrottsprogrammet för barn och unga samt Ung i Finland rf:s motionsfrämjande projekt har motionsaktiviteten ökat inom målgruppen.

Medborgarorganisationerna inom idrotten erbjuder finländarna förutom motionsmöjligheter även grupptillhörighet och möjlighet att delta i frivilligverksamhet. Idrottsorganisationerna har omkring 1,1 miljoner medlemmar. Under 2005–2006 deltog cirka 532 000 vuxna (19–65 år) på olika sätt i frivilligverksamheten inom idrott, och 381 000 av dem närmare bestämt i idrottsföreningsverksamhet. Detta innebär en ökning på 23 000 från åren 2001–2002.

Ett nationellt motionsprogram bereds i syfte att få en allt större del av medborgarna att röra på sig tillräckligt med tanke på sin hälsa och sitt välbefinnande. Europeiska kommissionen godkände EU:s vitbok om idrott, som klargör förhållandet mellan gemenskapsrätten och medborgarverk-

samheten. Statsrådet har fattat ett principbeslut om att förbättra förutsättningarna för medborgarverksamhet. Medborgarverksamhetens samhälleliga genomslagskraft styrdes genom åtgärder för att utveckla understödssystemen.

Idrotten har fått en mer framträdande roll inom samhällsekonomin och sysselsättningen under det pågående decenniet. Dess andel av bruttonationalprodukten har ökat från 0,6 % år 1999 till cirka 0,7 %, samtidigt som antalet sysselsatta inom idrotten har ökat från 20 400 personer (0,9 %) år 1999 till 25 300 (1,1 %) år 2005. Vidare har idrottens andel av de privata konsumtionsutgifterna ökat från 2 % till 2,4 %.

Idrottens samhällsekonomiska hälsoeffekter är betydande både med tanke på förebyggandet av folksjukdomar, såsom typ 2-diabetes, och när det gäller att aktivera och engagera medborgarna. Hälsofrämjande motionsprojekt har genomförts med hjälp av understöd som beviljats med stöd av utvecklingslinjerna i statsrådets principbeslut och strategin I form för livet.

Understöden för byggande av idrottsplatser allokerades i första hand till objekt som tjänar stora befolkningsgrupper, såsom simhallar, idrottssalar samt vandrings- och motions-

leder. Den idrottsvetenskapliga forskningen inriktades på områden som är centrala med tanke på det strategiska beslutsfattandet. Därtill analyserades även idrottsförvaltningens verksamhet.

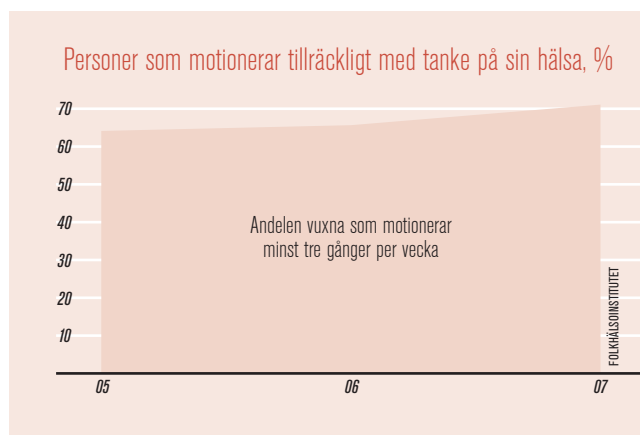
Rekommendationer om fysisk aktivitet för barn i skolåldern

En tyngdpunkt i idrottsprogrammet för barn och unga var att öka motionsaktiviteten i åldersgruppen 6–19 år. Därtill lades stor vikt vid utbildningen av handledare, och rekommendationer utarbetades om fysisk aktivitet för barn i skolåldern. Målet med den motionsinriktade eftermiddagsverksamheten var att aktivera barn som inte rör på sig tillräckligt. Omkring 14 000 barn omfattades av de finansierade projekten.

Internationell framgång eftersträvas inom elitidrotten

Inom elitidrotten har målet varit att nå internationell framgång enligt etiska spelregler. Träningsförutsättningarna för unga, begåvade idrottare förbättrades och därmed främjades målen att hjälpa idrottarna kombinera träningen och livet utanför idrotten. Samtidigt utvecklades också förutsättningarna för målinriktad träning. Allt bättre träningshelheter togs fram i samarbete med idrottsinrättningarna. Utbildningen av tränare och handledare utvecklades i syfte att skapa en gemensam grund för ett högklassigt utbildningssystem.

Undervisningsministeriet delade ut stipendier till idrottare som utgående från internationella prestationer och de möjligheter till framgång som han eller hon bedöms ha i framtiden anses kunna vinna en medalj i olympiska spel, paralympiska spel eller VM-tävlingar. Undervisningsministeriet understödde det elitprogram för unga idrottare som Finlands Olympiska Kommitté lanserat och via vilket målen att hjälpa idrottarna kombinera träningen och livet utanför idrotten har kunnat främjas.

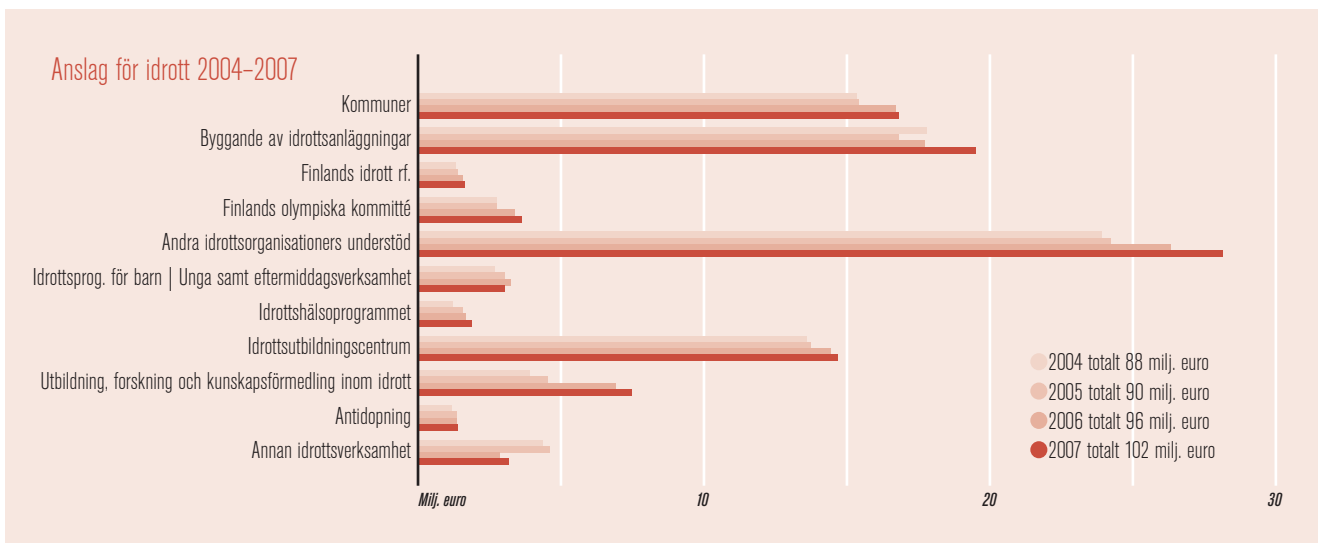
Den globala beredningen av WADA-koden understöddes och tillsammans med idrottsorganisationerna förberedde man sig på nationell nivå på de ändringar som antagningen av koden orsakar i ADT-organisationen, förfaringsätten och de skriftliga anvisningarna. Antidopningsverksamheten har effektiviserats för att förbättra förutsättningarna för sund idrott och motion.

Barn- och ungdomspolitiska utvecklingsprogrammet godkändes

Statsrådet godkände det första barn- och ungdomspolitiska utvecklingsprogrammet för 2007–2011. Utvecklingsprogrammet innehåller riksomfattande barn- och ungdomspolitiska mål samt riktlinjer för programarbetet i länen och kommunerna. Riktlinjerna berör bland annat utbildning, sysselsättning, hälsa, aktivt medborgarskap, stärkande av de ungas sociala identitet, boende och företagande.

Programmet strävar bland annat efter att utvidga verksamheten med ungdomsverkstäder över hela landet. Ett annat mål är att barnen ska röra på sig minst en timme om dagen och att det ska finnas tillgång till högklassiga tjänster inom elev- och studentvården i hela landet. Därtill utreds möjligheten att sänka rösträttsgränsen i kommunalval till 16 år samt andra sätt att sporra ungdomarna till att påverka i samhället.

Sex strategiska tyngdpunkter för barn- och ungdomspolitiken har lyfts fram i utvecklingsprogrammet: ett fungerande, förebyggande basservicesystem, ett fungerande servicesystem i livets övergångs-, förändrings- och krisskeden, tidigt ingripande och stöd från servicesystemet, multidisciplinärt arbete, tväradministrativt arbete med flera aktörer, säkerställande av kompetensen, klientorientering samt anteciperande, utvärdering och uppföljning av beslutens konsekvenser för barnen och familjerna.

Enligt ungdomslagen, som trädde i kraft i mars 2006, godkänner statsrådet vart fjärde år ett ungdomspolitiskt utvecklingsprogram. Regeringen ger senast under höstsessionen 2011 riksdagen en redogörelse över utfallet av det barn- och ungdomspolitiska utvecklingsprogrammet.

Ökade anslag för ungdomsarbete

Målet med ungdomsarbete är att främja ungdomarnas aktiva engagemang i samhället. De unga ska erbjudas förutsättningar för hobbyer och samarbete samt kanaler för samhälleligt inflytande. Strävan är att de ska rösta lika aktivt i riksomfattande val som den övriga befolkningen. Arbetet med att stärka ungdomarnas sociala identitet inriktas på unga som riskerar att bli utslagna. Olika åtgärder vidtas för

att förbättra ungdomarnas livskunskap. Ungdomsverkstäder bedrivs i syfte att minska ungdomsarbetslösheten. Meningen med förebyggande alkohol- och drogärbete är att minska benägenheten bland unga att pröva och använda droger och alkohol. Ambitionen är att de ungas levnadsförhållanden ska vara på samma nivå som de övriga befolkningsgruppernas förhållanden.

I och med lagen om fördelning av tippningsvinstmedel har ungdomsarbets andel av vinstmedlen från Veikkaus och olika penninglotterier ökat. De ökade anslagen har gjort det möjligt att dels uppnå de riksomfattande ungdomsorganisationernas tidigare biståndsnivå, dels på många olika sätt stödja de ungas egen aktivitet och det fostrande ungdomsarbetet. Årligt understöd delades ut till 67 riksomfattande ungdomsorganisationer eller serviceorganisationer för ungdomsarbete.

Anslag och nyckeltal för ungdomsarbete

Funktioner	Deltagare/antal			Anslag (milj. euro)		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Kommunernas ungdomsarbete				6,10	7,07	7,02
Ungdomsorganisationer och organisationer som bedriver ungdomsarbete	850 000	850 000	850 000	11,20	11,73	12,2
Verkstäder för unga, antal	7 100	7 000	7 994	2,00	4,10	5,1
- ungdomsarbetslöshet, pers	30 530	26 449	22 200			
Riksomfattande ungdomscentraler (dagar)	217 000	225 000	332 000	4,30	4,30	4,4
Eftermiddagsklubbar för skolelever	1 550	1 600	1 650	1,10	1,10	1,15
Ungdomsforskning, projekt	15	15	15	0,85	0,875	0,93
Informations- och rådgivningstjänster	72	157	230	0,70	0,725	0,9
Förebyggande drogärbete, projekt	72	82	92	0,84	1,00	1,0
Regionutveckling, projekt	53	60	62	0,90	1,00	1,5
Programmet Avartti, antal unga	750	800	900	0,30	0,40	0,40
Ung kultur						
- Kulturgrupper (CIMO), unga	1 364	1 574	1 385	0,13	0,13	0,13
- Ung kultur evenemang	21 000*	1 800	2 550	0,35	0,15	0,15

*Skolans stora fest i Uleåborg | Ungdomsarbetslöshet / källa: arbetsministeriets statistik

Utöver statsandelarna till kommunernas ungdomsarbete (7,0 miljoner euro) beviljades kommunerna allokerade statsunderstöd till ett belopp om cirka 16 miljoner euro. Verksamheten med ungdomsverkstäder understöddes med 6,1 miljoner euro. Anslag till byggande, renovering och utrustning av ungdomslokaler beviljades till ett sammanlagt belopp av 1,9 miljoner euro 2007.

De medel som anvisats till kommunernas grundläggande ungdomsarbete, organisationsverksamhet (105 organisationer) samt förebyggande alkohol- och drogarbete (92 projekt) har gjort det möjligt att på ett positivt sätt styra de unga i riktning mot ett aktivt medborgarskap och sunda levnadsvanor.

De riksomfattande ungdomscentralernas verksamhet har fortsatt att öka i volym och utbud. Under 2007 omfattade kommunernas informations- och rådgivningstjänster för unga sammanlagt 230 kommuner och 77 % av alla 13–14-åringar i vårt land. I kommunerna i Lapplands län testades ett nytt initiativkanalsystem för unga. Därtill understöddes arbetet med att utveckla Netari.fi-systemet till en riksomfattande ungdomsgård på webben. Sammanlagt 11 städer gick med i verksamheten under 2007.

Ungdomsarbetslösheten minskade fortsättningsvis. Cirka 80 % av ungdomsverkstäderna verkar nuförtiden permanent. Trots att arbetslösheten bland ungdomar statistiskt sett har minskat är utslagning, som följer av brist på ett bredare socialt kontaktnät, fortfarande ett problem. Ungdomar röker mindre, antalet helnyktra ungdomar har ökat och allt färre prövar på eller använder droger. Däremot har psykosomatiska symptom fortsättningsvis blivit allt vanligare särskilt bland unga kvinnor.

Finland har en bra position i ungdomsarbetet och ungdomspolitikerna i Europa. Vi har en modern ungdomslagstiftning, och denna stärks av ett horisontellt barn- och ung-

domspolitiskt utvecklingsprogram som godkänns av statsrådet. Under året var Finland ordförande för såväl Nordiska kommittén för barn- och ungdomssamarbete som den ungdomspolitiska arbetsgruppen vid Barents euroarktiska råd.

Kyrkliga ärenden

Undervisningsministeriets sektion för kyrkliga ärenden handlägger frågor som hänför sig till den evangelisk-lutherska kyrkan, det ortodoxa kyrkosamfundet och övriga religiösa samfund samt religionsfrihet och det allmänna ordnandet av begravningsväsendet. Ministeriets viktigaste instrument är lagberedningen. Sektionen handhar även myndighetsuppgifter med avseende på de stupade.

I budgeten för 2008 intogs i riksdagsbehandling ett anslag på 200 000 euro som delas ut som verksamhetsunderstöd till registrerade religionssamfund. Avsikten är att understöden kan tas i bruk 2008.

Uppföljningsarbetsgruppen för begravningslagen beredde en utredning av avgifterna inom begravningsväsendet och behandlade bland annat frågor som gäller fastigheter på begravningsplatsen och religiösa gruppers behov av begravningsplats. Arbetsgruppen avslutade sin verksamhet sommaren 2007 utan att sammanställa en egentlig slutrapport.

Arbetsgruppen för utveckling av kyrkans lagberedning utarbetade våren 2007 ett förslag där det redogörs för utvecklingsbehoven inom planeringen och ledningen av kyrkans lagberedning, organiseringen av lagstiftningsprojekt, stödinsatserna, bedömningen av författningarnas konsekvenser och möjligheterna att kontrollera regleringen. Arbetsgruppen ger i sitt betänkande flera åtgärdsrekommendationer, som Kyrkostyrelsen har börjat verkställa.

Internationellt samarbete

Inom undervisningsministeriets internationella verksamhet lades tyngdpunkten på Finlands ordförandeskap i Nordiska ministerrådet. En ny kontaktpunkt för det nordiska kultursamarbetet inledde sin verksamhet på Sveaborg. PISA-resultaten ökade det internationella intresset för det finländska utbildningssystemet.

Ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet 2007

Huvudtemat för Nordiska ministerrådets utbildningssektor under ordförandeåret var växelverkan mellan utbildning, välfärd och arbetsliv. Till insatsområdena på ordförandelandets agenda hörde att främja välbefinnandet i skolan, stärka och internationalisera högskole- och forskningssamarbetet, främja mobiliteten och olika studiesociala frågor samt utveckla kompetens som behövs i arbetslivet.

Viktiga resultat under Finlands ordförandeskap var bland annat att ett nytt Nordplus-program sammanställdes, Nordic Master-programmen inleddes, det nordiska forskningssamarbetet främjades och dess samordnande organ NordForsks ställning och synlighet stärktes samtidigt som samarbetet med de baltiska länderna intensifierades. Ordförandelandet arrangerade sammanlagt fem stora konferenser kring sina olika programteman och under året organiserades ett stort antal sammanträden där Finland fungerade som ordförande.

Arbetet mot huvudmålen för kultursektorn under ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet – att slutföra den strukturella reformen inom kultursektorn och inleda nya stödprogram – kom igång med fart.

Den nya kontaktpunkten för det nordiska kultursamarbetet, Kultur Kontakt Nord, som inrättades i början av året inledde sin verksamhet på Sveaborg. Bägge de nya samarbetsprogrammen och ett nytt elektroniskt datahanteringssystem bidrog till att tiotals nordiska aktörer inom kultursektorn kunde understödjas.

Efter att temahelheten Rättvis kultur togs upp på agendan för Finlands ordförandeskap har frågor om kulturpolitisk etik börjat diskuteras allt livligare, samtidigt som grunden lagts för att utveckla ett nätverkssamarbete kring Rättvis kultur. Målet är att skapa och stärka nätverk för kulturellt utvecklingssamarbete i Norden samt att lyfta fram god praxis när det gäller kulturens roll i utvecklingssamarbetet på nordisk och europeisk nivå.

Den finländska kulturen och utbildningen i blickfånget

Beredningen av projektet "100 % Finland", som går ut på att presentera finländskt kulturliv i Frankrike 2008, styrdes i samarbete med utrikesministeriet. I tilläggsbudgeten för 2007 reserverades 1 miljon euro för projektet. Projektet kan genomföras i sin planerade omfattning under perioden april–juni 2008. Projektet omfattar mer än hundra olika kultur- och konstevenemang runt om i Frankrike, företrädesvis Paris.

Arbetsgruppen för kulturhuvudstadsåret 2011 beredde ett förslag om de principer, riktlinjer och planer utifrån vilka staten kunde delta i finansieringen, förvaltningen och genomförandet av projektet Åbo kulturhuvudstad.

Finländarnas framgång i PISA-undersökningen attraherade åtskilliga internationella besökare, som ville sätta sig in i undervisningssystemet och lärarutbildningen i Finland. År 2007 anordnade undervisningsministeriet PISA-program för sammanlagt 89 delegationer, däribland ministrar, tjänstemän från centralförvaltningen, framstående parlamentariker och journalister. En del program tog upp till en vecka i anspråk. Sammanlagt fick Utbildningsstyrelsen, utbildningsorganisationerna och kommunerna i Finland besök av tusentals experter som var intresserade av vår PISA-framgång.

Finlands ambassader fick särskilt stöd för sina insatser för att informera om PISA, organisera relaterade evenemang på olika håll i världen samt erbjuda expertkontakter.

Den nya EU-programperioden 2007–2013 inleddes

Programmet Medborgarnas Europa började verkställas på nationell nivå våren 2007. CIMO, centret för internationellt personutbyte, har utnämnts till kontaktpunkt för programmet. Idén med kontaktpunkten har varit att säkerställa att medborgarorganisationerna och de övriga intressentgrupperna inom programmet är väl informerade om de möjligheter som programmet erbjuder. Ambitionen är att skapa nya samarbetsnätverk av olika aktörer (cross-fertilisation).

I fråga om de övriga EU-programmen började den nya perioden friktionsfritt.

Arbetet med att skapa förutsättningar för kultursamarbete mellan EU och Ryssland, som inleddes på initiativ av Finland under vårt EU-ordförandeskap, genomfördes enligt de förslag som lades fram under Kajanaprocessen.

På Finlands initiativ inleddes beredningen av ett handlingsprogram för kultursamarbete mellan EU och Ryssland samt i anslutning därtill även verksamheten inom ett ständigt partnerskapsråd för kulturministrarna. Vidare vidtogs åtgärder för att åstadkomma ett kulturpartnerskap inom den nordliga dimensionen. Kulturministrarna sammanträdde för första gången inom det ständiga rådet i oktober 2007 och en gemensam arbetsgrupp bereder ett handlingsprogram för kultursamarbetet.

Också ett nytt grannskaps- och partnerskapsinstrument bereddes och strävan var att säkerställa att aktörerna inom undervisningsministeriets förvaltningsområde har goda möjligheter att delta i programmen.

Utbildning 2010 prioriteras i EU-arbetet

Finlands mellanrapport 2005–2007 (Utveckling av livslångt lärande i Finland) inom ramen för Utbildning 2010 färdigställdes under våren 2007. Utbildning2010-beredningen fortsatte i och med kommissionens meddelande och utgjorde ett omfattande insatsområde inom EU-arbetet.

Undervisningsministeriet deltog i utarbetandet av det sista nationella handlingsprogrammet inom ramen för Lissabonstrategin före halvtidsöversynen, och nya riktlinjer diskuterades.

Finland deltog aktivt i den internationella forskningspolitiken

Betydande helheter inom EU-forskningssamarbetet utgjorde inledningen av den nya ramprogramperioden samt beredningen av ett europeiskt forskningsområde (ERA) och Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT). Undervisningsministeriet deltog aktivt i beredningen av Finlands ställningstaganden om både ERA och EIT. Vidare deltog ministeriet också i verksamheten inom OECD:s kommitté för forsknings- och teknologipolitik.

Unescos konvention om kulturell mångfald trädde i kraft

Den internationella konventionen om skydd för och främjande av mångfalden av kulturella uttryck trädde i kraft i mars 2007. Syftet med Unescos konvention från 2005 är att främja den kulturella mångfalden samt att stödja den interkulturella dialogen och det internationella samarbetet. Konventionen skyddar viktiga principer såsom kulturell jämlikhet och tillgången till kultur. Sammanlagt 54 stater har anslutit sig till konventionen.

Undervisningsministeriet beredde Finlands deltagande i Unescos 34:e generalkonferens tillsammans med de övriga ministerierna, Finlands ständiga representation vid Unesco och Unesco-kommissionen. Viktiga punkter på agendan var bland annat processen Utbildning för alla, utvärderingen av Unescos vetenskapsprogram, den kulturella mångfalden, den interkulturella dialogen och yttrandefriheten.

Fostran till internationalism i skolorna

Undervisningsministeriet lanserade i samarbete med Utbildningsstyrelsen projektet Me, media ja maailma i syfte att utveckla fostran till internationalism i grundskolorna genom mediefostran. Det forskningsorienterade projektet Fostran till globalt ansvar, som inleddes våren 2007, fortsätter vid undervisningsministeriet.

Finansiering och förvaltning

Undervisningsministeriet arbetade 2007 för dels bättre utbildningsmässig och kulturell jämlikhet samt bildningsmässig och ekonomisk konkurrenskraft, dels befolkningens psykiska och fysiska välbefinnande samt delaktighet och deltagande. Utgifterna för undervisningsministeriets förvaltningsområde uppgick till 6 540 miljoner euro i statsbudgeten 2007. Anslagsbeloppet ökade med 2,2 procent från året innan. Den nya regeringen tillträdde i april. Under året körde flera utvecklingsprojekt i gång i enlighet med regeringsprogrammet och regeringens strategidokument.

Undervisningsministeriet verkställer regeringens utbildnings-, forsknings-, kultur-, idrotts och ungdomspolitik. Förvaltningsområdets grundläggande värden är bildning, jämlikhet, kreativitet och välbefinnande. Samhällseffekterna av de anslag som tilldelats förvaltningsområdet syns bland annat som en högre utbildningsnivå hos befolkningen, sysselsättning och etablering i fortsatta studier bland de utexaminerade, längre arbetskarriärer, forsknings- och utvecklingsinsatsernas effekt på den internationella konkurrenskraften samt medborgarnas jämlika möjligheter till mångsidiga undervisnings-, kultur- och idrottstjänster.

Statsminister Matti Vanhanens II regering tillsattes i april 2007, och arbetet med att realisera målen i regeringsprogrammet och regeringens strategidokument inleddes. Resultatmålen för året specificerades i undervisningsministeriets resultatplan och i resultatavtalen för ämbetsverken och institutionerna inom förvaltningsområdet. En del av undervisningsministeriets prövningsbaserade statsunderstöd beviljas på basis av resultat.

Undervisningsministeriet svarar för politikprogrammet för barns, ungas och familjers välfärd. Ministeriet medverkar också i regeringens politikprogram för sysselsättning och företagsamhet samt politikprogrammet för hälsofrämjande. Undervisningsministeriets verksamhet styrdes även av undervisningsministeriets strategi 2015, den av statsrådet an-

tagna utvecklingsplanen för utbildning och forskning 2003–2008, statsrådets konst- och konstnärspolitiska principbeslut samt undervisningsministeriets regionstrategi 2013.

Regeringen godkände i december 2007 utvecklingsplanen för utbildning och forskning för åren 2007–2012 samt ett nytt barn- och ungdomspolitiskt utvecklingsprogram för åren 2007–2011.

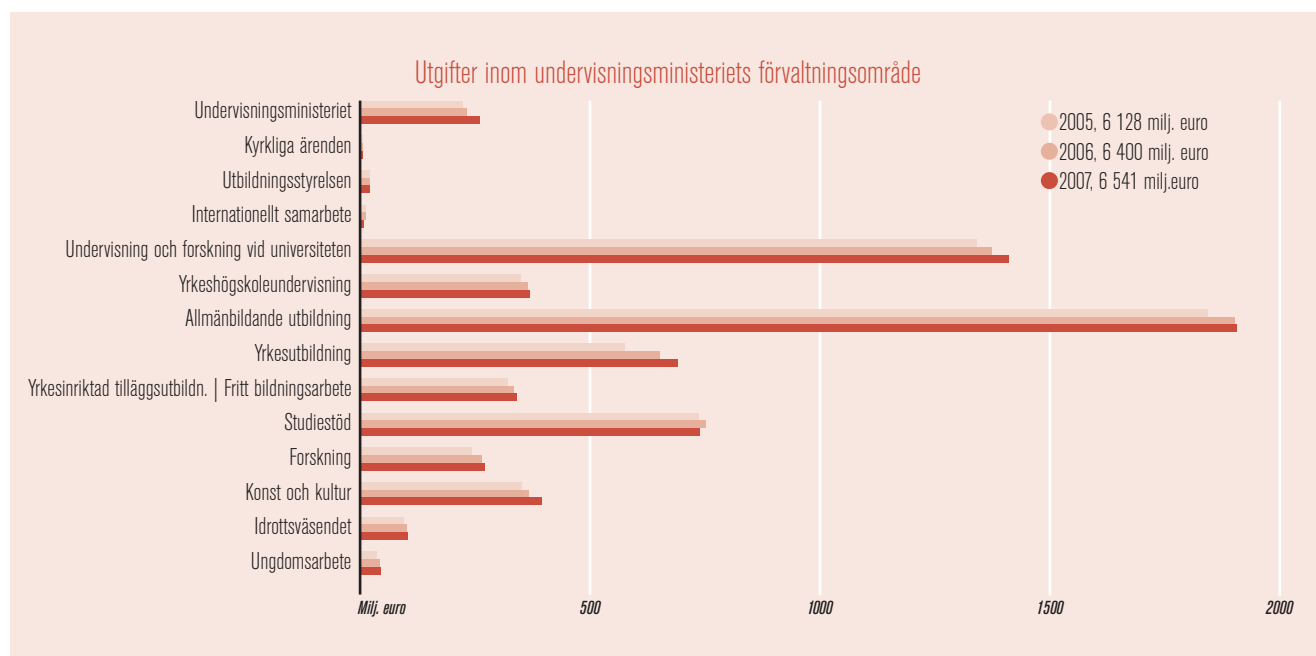
Ministeriet beviljade statsandelar till undervisnings- och kulturväsendet till belopp om totalt 3 154 miljoner euro, av vilket 1 250,8 miljoner euro gick till kommuner, 1 132,5 miljoner euro till samkommuner och 770,7 miljoner euro till privata samfund och stiftelser.

Undervisningsministeriet inledde arbetet inom ramen för EU:s strukturfondsprogram 2007–2013 i samarbete med de övriga ministerierna genom att medverka i bered-

ningen av de författningar, anvisningar och uppföljningssystem som behövs för genomförandet av de strukturfondsprogram som färdigställdes i början av 2007. De riksomfattande utvecklingsprogrammen inom ESF-programmet för Fastlandsfinland färdigställdes för genomförande, och administrationen av programmen organiserades i samarbete med länsstyrelserna och Utbildningsstyrelsen.

Undervisningsministeriet anordnade tillsammans med länsstyrelsen för Västra Finlands län i slutet av augusti temadagar om strukturfonderna, där man behandlade avslutandet av föregående strukturfondsperiod och inledningen av den nya perioden.

Ministeriet förberedde avslutandet av programperioden 2000–2006 genom att säkerställa att projekten avslutas på ett kontrollerat sätt och att strukturfondsmedlen används så

effektivt som möjligt. Vid årsslutet 2007 hade man finansierat 2 559 projekt med stöd från Europeiska socialfonden (ESF) respektive 955 projekt med stöd från Europeiska regionutvecklingsfonden (ERUF). Projektbeslut har fattats för en summa på 944 miljoner euro (EU-finansiering och nationell motfinansiering sammanlagt).

Förvaltningen reformeras

Undervisningsministeriet medverkade aktivt i centrala reformprojekt inom statsförvaltningen såsom kommun- och servicestrukturreformen, produktivetsprogrammet inklusive servicecenterprojektet samt beredningen av regionförvaltningsreformen. Dessa reformer kommer att styra och fokusera ministeriets verksamhet på ett betydande sätt inom den närmaste framtiden.

Den personal vid de regionala konstkommissionerna som står i anställningsförhållande till länsstyrelserna blev personal vid centralkommissionen för konst. Från början av 2008 hör de regionala konstkommissionerna förvaltningsmässigt till undervisningsministeriets ansvarsområde.

En delegation för sektorforskning inrättades vid undervisningsministeriet i enlighet med statsrådets principbeslut.

Behandlingen av statsunderstöd till vänskapsföreningar delegerades i fråga om projektansökningarna för 2007 till CIMO. Eftersom de reformer som berör CIMO fortfarande pågår vid årsskiftet, utreds delegeringen av statsunderstöd till vänskapsföreningar för 2009 och ministeriet fattar alla beslut om dessa understöd för 2008.

Institutet för Ryssland och Östeuropa har utvecklats i enlighet med rekommendationer och åtgärdsförslag av en utredningsman. En ny direktion och direktör utnämndes för institutet.

Organiseringen av undervisningsministeriets regionutvecklingsarbete reformerades genom att en koordinationsgrupp tillsattes för att inom ministeriet bereda och samordna åtgärder och ställningstaganden i anslutning till utveck-

Offentliga utbildningskostnader i förhållande till BNP

	2002	2003	2004	2005	2006*
Offentliga utbildningskostnader, milj. euro	8934	9359	9776	9923	10311
BNP, milj. euro	143974	145938	152345	157335	167041
BNP-andel	6,2 %	6,4 %	6,4 %	6,3 %	6,2 %

*preliminära uppgifter för 2006 | Statistikcentrale

lingen av regionerna och strukturfondsuppgifterna. Inom regionutvecklingen prioriterades bland annat specialprogrammen för utveckling av regionerna: kompetenscenterprogrammet, regioncenterprogrammet och det landsbygdspolitiska helhetsprogrammet. Strukturfondsmedel har använts för att understöda regionutvecklingsarbetet inom undervisningsministeriets verksamhetsområde.

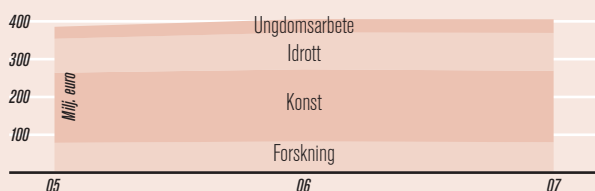
Undervisningsministeriet tog tillsammans med Statistikcentralen fram en produktivetsmätare för förvaltningsområdet som Statistikcentralen i framtiden kommer att använda vid insamlingen av produktivetsdata om statliga inrättningar. Med hjälp av mätaren samlas varje år uppgifter om räkenskapsverkens och inrättningarnas produktivitet samt arbets- och helhetsinsatser.

Ministeriet har utvecklat och infört den nätverksbaserade dataadministrationsverksamheten inom sitt förvaltningsområde genom att inleda och lägga upp tidtabeller för samarbetsmöten för dataadministrationen inom förvaltningsområdet och möten för de dataadministrationsansvariga vid förvaltningsområdets ämbetsverk.

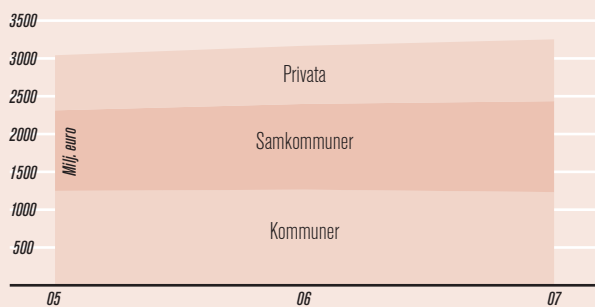
Verksamhetens enhetskostnader

	2004	2005	2006	Ändring	
				06/05	%
Grundskola, euro/elev	5 384	5 641	5 920	279	4,9
Gymnasium, euro/elev	4 903	5 132	5 392	260	5,1
Yrkesläroverk, euro/elev	8 466	8 680	8 569	-111	-1,3
Yrkehögskola, euro/elev	7 016	7 129	6 909	-220	-3,1
Bibliotek, euro/invånare	48	48	51	3	6,3

Användning av tipsvinstmedel

Statsandelar för undervisnings- och kulturverksamhet

Ekonomi- och personaltjänsterna inom förvaltningsområdet förläggs till två servicecenter

Servicecenterprojektet för ekonomi- och personalförvaltningen inom undervisningsministeriets förvaltningsområde (OPM-PAKE) framskred som planerat. Universitetens servicecenter inleder sin verksamhet 1.9.2008 i Vasa och Joensuu. Planen att göra de övriga ämbetsverken förutom universitetet till kunder hos Statskontorets servicecentral har fastställts. Undervisningsministeriet och dess betalningsstäl- len blir kund hos servicecentralen 1.5.2009.

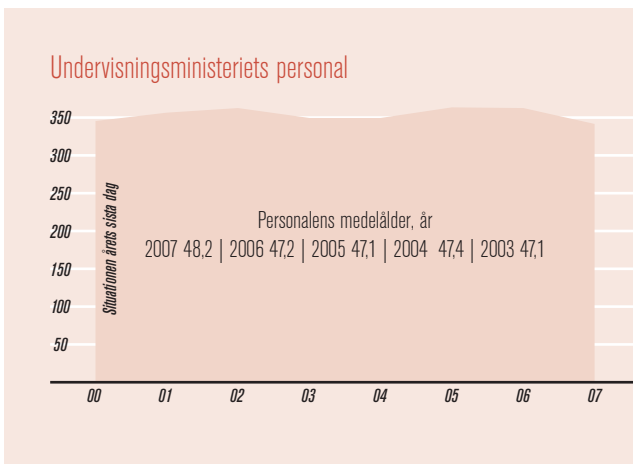
De personalpolitiska verksamhetsprinciperna för servicecenterprojektet fastställdes i augusti 2007. Informationsplanen för projektet har genomförts i form av bland annat seminarier för ledningen, personalen och förtroendemännen vid alla ämbetsverk och universitet inom förvaltningsområ- det, studieresor till Vasa, Joensuu och Tavastehus samt regelbundna elektroniska nyhetsbrev.

Ändringar i administrationen av statsandelar för anläggning av läroinrättningar

Lagstadgade statsandelar beviljas för anläggningsprojekt inom den allmänbildande utbildningen, dvs. den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen och den grundläggande konstundervisningen, och därtill beviljas statsunderstöd för anläggningsprojekt inom det fria bildningsarbetet. Statsandelarna och statsunderstöden för anläggningsprojekt inom yrkesutbildningen och yrkehögskolorna samt den yrkesinriktade vuxenutbildningen frångicks i början av 2006, varefter finansieringen av dessa anläggningsprojekt ingår i statsandelarna för driftskostnader.

Under verksamhetsåret överfördes rollen som statsbidragsmyndighet från undervisningsministeriet till länsstyrelserna i fråga om alla andra projekt förutom de som hänfö- rer sig till idrottsutbildningscenter. Undervisningsministeriet ut-

Nyckeltal för personalen inom undervisningsministeriets förvaltningsområde

	2004	2005	2006
Antal personarbetsår	34 552	34 706	34 811
Personal 31.12.	36 557	36 616	36 840
Män	16 634	16 588	16 747
Kvinnor	19 923	20 028	20 093
Fast personal	16 322	17 300	17 458
Tillfällig personal	20 235	19 316	17 471
- därav universitetsstuderande*	4 906	4 658	4 328
Personalens medelålder (år)	40,9	40,3	
Sjukfrånvaro dagar/personarbetsår	8,5	7,6	

*Universitetsstuderanden specificeras sedan 2004

arbetar en finansieringsplan för anläggningsprojekten och delar ut anslag och fullmakter till länsstyrelserna. Länsstyrelserna fastställer grunderna för statsbidrag för de enskilda projekten samt beviljar och betalar ut statsbidragen.

Den elektroniska kommunikationen utvecklades

Ett elektroniskt ansökningsförfarande för statsunderstöd enligt prövning offentliggjordes i januari 2007. Identifieringen kontrolleras med hjälp av ett medborgarcertifikat och bankernas identifieringskoder (TUPAS). Utvecklingen av elektroniska funktioner inom ekonomiförvaltningen har framskridit. Andelen elektroniskt mottagna fakturor har ökat till 78 % vid undervisningsministeriet (76 % 2006).

Reformen av datasystemen för ärendehantering och statsunderstöd bereddes av en projektgrupp, och undervisningsministeriet publicerade i augusti 2007 ett meddelande om den elektroniska handläggningen av statsunderstöd och anskaffningen av program för ärendehantering. Anskaffningen gällde tillämpningsprogram för ärendehantering, do-

kumenthantering, lagring av dokument och styrning av arbetsflödet samt hanteringen av handläggningsprocessen för prövningsbaserade statsunderstöd och kunduppgifter.

Undervisningsministeriets verksamhet utvecklades

Verksamhetsutvecklingen vid ministeriet inleddes i enlighet med undervisningsministeriets utvecklingsprogram för 2007–2011. Ministeriets resultatstyrningsprocess sågs över och ledningssystemet utvecklades så att ministeriet i fortsättningen har allt bättre förutsättningar att fungera som strategisk stab inom sitt verksamhetsområde och bevaka ministeriets helhetsintresse. Verksamhetseffektiviteten och kvalitetskontrollen vid ministeriet förbättrades bland annat genom beredning av projektet för elektronisk handläggning av statsunderstöd, som genomförs från början av 2008.

Grunden och verksamhetssätten för kunskapsbaserad ledning främjades genom att ministeriets expertis inom statistik- och informationsproduktion samlades ihop, samarbetet utökades och politiska analyser sammanställdes om fe-

Ämbetsverk och inrättningar inom undervisningsministeriets förvaltningsområde

UNDERVISNINGSMINISTERIET	RIKSARKIVET
Besvärnämnden för studiestöd	MUSEIVERKET
Biblioteket för synskadade	UTBILDNINGSSTYRELSEN
Centralkommissionen för konst	FINLANDS AKADEMI
Centret för internationellt personutbyte (CIMO)	FÖRVALTNINGSNÄMNDEN FÖR SVEABORG
Depåbiblioteket	STATENS KONSTMUSEUM
Finlands filmarkiv	STATSBOLAG
Forskningscentralen för de inhemska språken	Oy Veikkaus Ab
Institutet för Ryssland och Östeuropa	CSC-Tieteellinen laskenta Oy
Ortodoxa kyrkostyrelsen	Sveaborgs Trafik Ab
Statens filmgranskningsbyrå	(som staten och Helsingfors stad äger hälften var av)
Studentexamensnämnden	
UNIVERSITET	
Bildkonstakademin	
Helsingfors handelshögskola	
Helsingfors universitet	
Joensuu universitet	
Jyväskylä universitet	
Konstindustriella högskolan	
Kuopio universitet	
Lapplands universitet	
Sibelius-Akademien	
Svenska handelshögskolan	
Tammerfors tekniska universitet	
Tammerfors universitet	
Teaterhögskolan	
Tekniska högskolan	
Uleåborgs universitet	
Vasa universitet	
Villmanstrands tekniska universitet	
Åbo akademi	
Åbo handelshögskola	
Åbo universitet	

nomen som är av central betydelse för ministeriets verksamhetsområde. En analysgrupp tillsattes vid ministeriet, och gruppen publicerade sin första politiska analys i slutet av 2007.

Under året lanserades undervisningsministeriets projekt Strategi 2020. Beredningen av strategin bygger på teamarbete med målet att få ministeriets personal att på bred front engagera sig i strategiarbetet. Huvudlinjerna i strategin utstakas våren 2008 och strategin som helhet färdigställs före utgången av 2008.

Ministeriet godkände riktlinjerna för utvecklingen av författningsberedningen. Under året tillsattes en koordinationsgrupp för lagstiftning som har till uppgift att se till planmässigheten, samarbetet och kompetensen i beredningen av författningar.

Ministeriet såg över sin resultatstyrningsprocess. Under året infördes en årsklocka för resultatstyrningen samt resultatavtal mellan kanslichefen och verksamhetsenheterna. Processen för verksamhets- och ekonomiplanering förenklas. Planerna för det första och det sista året under regeringsperioden är mer omfattande, medan man i mellanårsplanerna endast inför uppdateringar från tidigare år.

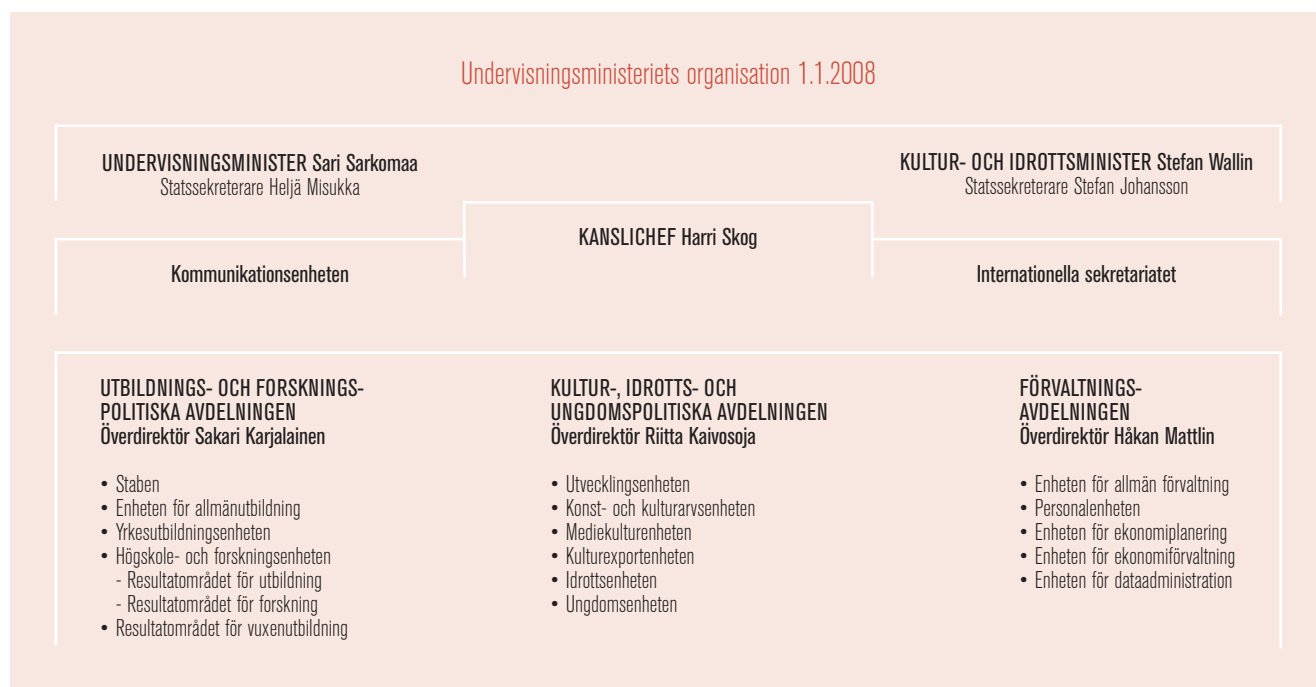
I syfte att utveckla riskhanteringen inleddes ett projekt som ska dels bereda ministeriets riskhanteringspolitik, dels utarbeta anvisningar om bland annat riskhantering och intern kontroll. Arbetet med att ta fram en riskanalysbaserad plan för tillsyn av prövningsbaserade statsunderstöd inleddes. En tillsynsplan utarbetades för perioden 1.5.2007–30.4.2008 med avsikten att granska alla utredningar om understöd som beviljats under 2006 och hur de har använts.

Undervisningsministeriet tillsatte i december 2007 en samsamarbetsgrupp för internationell verksamhet. Under sin tvååriga mandatperiod ska samsamarbetsgruppen bland annat analysera den internationella verksamhetsmiljön och ta fram verksamhetsmodeller samt uppfölja och samordna strategierna för ministeriets gemensamma internationella frågor.

Kommunikationsplaner utarbetades i samarbete med avdelningarna och enheterna bland annat för den strukturella utvecklingen av högskolorna och offentliggörandet av resultaten från PISA-undersökningen. Kommunikationen i anslutning till innovationsuniversitetet planerades och verkställdes i samarbete med universitetet. En användarenkät genomfördes våren 2007 för att säkerställa webbplatsens kvalitet. Därtill färdigställdes ett expertutlåtande om webbplatsens användarvänlighet. Utvecklingsarbetet fortsätter utifrån den respons som inkommit.

Undervisningsministeriets organisation förändrades 1.3.2007 i och med att utbildnings- och forskningspolitiska avdelningen omorganiserades i fråga om högskole- och forskningsärenden samt vuxenutbildningen. Vidare sammanslogs funktionerna för allmän- och ekonomiförvaltningen samt data- och personaladministrationen, så att den nya förvaltningsavdelningen kunde inleda sin verksamhet 1.1.2008. Inrättandet av förvaltningsavdelningen har beretts bland annat med målet att upprätthålla och utveckla förvaltningstjänsternas kvalitet. Utvecklingsarbetet fortsätter under 2008.

Den grundliga renoveringen i undervisningsministeriets utrymmen på Sjö tullsgatans 10 blev färdig och personalen kunde flytta in i förnyade utrymmen i januari 2007.

Kontaktinformation för undervisningsministeriet

PB 29, 00023 Statsrådet | Besöksadresser: Sjötullsgatan 10 och Sjötullsgatan 1, Helsingfors
Telefon (09) 160 04 eller (09) 578 14 | Fax (09) 135 9335 (registraturen)
opmkirjaamo@minedu.fi | fornamn.efternamn@minedu.fi | www.minedu.fi

Årsöversikten är kostnadsfri, beställningar tfn (09) 160 77389

Undervisningsministeriets publikationer 2008:17 | ISBN: 978-952-485-527-3 [ISBN: 978-952-485-528-0 (PDF) | ISSN:1458-8110

Undervisningsministeriet, kommunikationsenheten | Layout: Ahoy | Fotografier: Gorilla | Tryck: Universitetsstryckeriet, 2008

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

